

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aszadi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Együtt a társasági „Az Ipa-
ros”-sal és a „Fodoros Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztet
ipart!”

Taxe nelegale

„Viitorul”, aduce o veste interesantă.
„Guvernul a luat măsuri pentru ca orice
taxe nelegale, care se percepeau, fie de către
județe sau comune, fie de către autorități ca
de pildă de către percepții cu ocazia plăteii
impozitelor și achitării pensiilor, — să fie pe
viitor interzise”.

Dacă contribuțiile benevole, după pute-
rea fiecăruia pot fi admise și adesea foarte
folositoare împlinirii unor opere sociale —
contribuțiile silitte sunt vexatorii și ridică le-
gitime proteste”.

„Când contribuabilul vine să-și plăteas-
că impozitul sau să primească o mică pensie,
— orice suprataxă este rău privită și ridică
proteste”.

Prin urmare, guvernul a dispus disfi-
narea noionului de taxe și suprataxe care, de
am de zile, gâtuie activitatea economică a țā-
rii. Pe viitor deci nu se vor mai încasa nici
taxa de școală la exportul chereștelii la Gala-
ți, nici taxa de bibliotecă la încercatul cerea-
lelor la Clădărești, nici taxa pentru uzajul mo-
bilierului la Giurgiu. Iar toate administrațiile
vor trăi, de acum în colo, din veniturile lor
ordinare, adică din ce li se cuvine și nu se vor
mai substitui parlamentului care singur —
după Constituție — are dreptul să pună dări
și impozite.

Veștile astea sunt atât de bune încât
aproape că nu ne vine a crede că sunt adevă-
rate.

Prea am fost obișnuiți până acum cu toa-
te extravagantele fiscale, cu toate abuzurile
administrațiilor locale, ca să ne putem în-
chipui că într-adevăr așa va fi.

Și, totuși, așa treue să fie. Nu poate exis-
ta decât o singură socoteală pentru toate ne-
voile statului. Nu poate fi decât o singură pt.
toate cheltuielile lui. Nu se poate închipui o
bună administrație publică cu zeci de bugete
și bugetulețe, cu sute de taxe puse în tot lo-
cul și de ori cine. Căci, prea multe taxe
mici fac să nu se poată încasa impozitele ma-
ri, iar atunci când din toate părțile se percepe,
nu mai rămâne nimica adevăratului percep-
tor.

Sunt adevăruri elementare, atât de ele-
mentare încât le cunoaște și Viitorul:

„Nici o taxă, nici o contribuție silită, sub
nici o formă nu poate fi pusă în afară de
lege”.

„E o condiție elementară a unei bune ad-
ministrații și respectând-o se cruță totodată
și contribuabililor multe neplăceri”.

Ne pare bine că guvernul s'a hotărât să fa-
că „bună administrație” și, mai ales, să cruțe
contribuabililor neplăceri. Numai că această
hotărâre nu are prea multă valoare dacă ră-
mâne scrisă doar la gazetă, — fie chiar la o
gazetă oficială. E nevoie de un jurnal al Con-
stituției de miniștri și sancțiuni. Și care, mai
ales, să fie aplicat cu toată strictețea. A.

Versengés egy autógyárért.

A Mercedes Benz autógyár, melynek köz-
pontja Ausztriában van, elhatározta, hogy Clujon
fióktelepet létesít. A terv egyelőre még csak a
levegőben van, de már Aradon komoly mozgalom
indult meg az iránt, hogy a fiókot itt létesítsék
a ne Clujon, mert Aradon az Astra-gyár Bucareș-
tibe való költözködése következtében megfűlé-
sültek államnak rendelkezésre.

Megjegyzések az új ipartörvény margójára

Írta: ZIMA TIBOR.

Új ipartörvény van készülöben és a munka-
ügyi miniszterium államtitkáranak Brailában
elmondott beszédéből ismerjük az új ipari kó-
dex néhány jelentősebb rendelkezését. Meg-
szűnnek az ipartestületek, amelyek egyébként
is csak a mi országgrészünkben ismert intéz-
ményei a kézműipar érdekképviseletének, de
megszűnnek a regátheli céh-szerű alakulatok
is, amelyben munkaadók és munkások együtt
tétlenkedtek, mert sokféle érdekeik ellentétes
volta paralizálta az intézmény minden mun-
káját, minden tevékenységét. Az új törvény
megajándékozza az iparos-osztályt a kézmű-
ipari kamarákkal és egyesíti a kisiparosokat
egy érdekképviseleti szervben. Rendezi végül
a képesítés kérdését is, bevezetvén a mester-
vizsgát úgy az ipari, mint a kereskedői foglal-
kozásban. A vizsga letételének előfeltétele:
három évi gyakorlat abban a szakmában, a
melyben a kereskedő vagy az iparos önállósí-
tani óhajlja magát.

A készülö új ipartörvénynek így publi-
kált részei aligha fognak ellenzésre találni az
érdekeltségek széles köreiből. Az érdekkép-
viseleti szervek egységesítése épen olyan ál-
talános kívánság, mint a képesítés megszerzē-
sének szabályozása s evvel a kontárkodás
megszüntetése vagy legalább is a kontárko-
dás elleni védelem jogi alapjainak lefektetése.
A termelő osztályok gazdaságilag leggyen-
gőbb kategóriája: a kisiparos, a legmosto-
gább elbánásban részesült az új román állam
megalakulása óta. Amíg a munkakamarák
nem létesültek, legalább a kereskedelmi és
iparkamarák nyújtottak némi védelmet a
számban erős, de tőkében gyenge kézműves
osztálynak. A munkakamarák azonban a kis-
iparos-osztály egy részét magukhoz ragad-
ták s bár ezekben az intézményekben semmi
keresnivalójuk nincs, kénytelenek hozzájárul-
ni olyan intézmény fenntartásához, amely —
épenugy, mint a munkásbiztosító pénztárak
— nem a munkaadó kisiparosok, hanem a
munkavállaló alkalmazottak érdekeinek szol-
gálatára hivatnak. Megoszlottan kereskedelmi
és munkakamarák között a kézművesség ér-
dekképviseleti szerv nélkül maradt, mert az
ipartestületek hangja egy percre sem tudott
megerősödni annyira, hogy az iparos-osztály
kívánságait, panaszait közvetíteni tudta volna
az ország fővárosáig. Ezekben az intézmé-
nyekben egyébként is háládatlan harc folyik
a vezetés jogáért.

A kézműves-kamarák létesítésének egyet-
len akadályja az, hogy az ország alkotmánya
elmulasztotta az intézményt felvenni a létesí-
tésre váró érdekképviseleti szervek közé.
Ha az alkotmányban az érdekképviseleti szer-
vek felsorolását kizárólagosnak tekintjük, ak-
kor kézműves-kamarák nem létesíthetők, ha
azonban — s kétségtelenül ez észazartabb, a lo-
gikusabb felfogás — a felsorolás csak példa-
szerű, akkor nincs akadályja annak, hogy a
mezőgazdasági, kereskedelmi és munkakame-
rákon kívül külön kézműves-kamarák is léte-
síthetők legyenek.

Kényes kérdés a képesítés problémája is
— nem annyira az ipar, mint inkább a keres-
kedelem szempontjából. Az iparban a képesí-
tés több mint egy fél évszázad óta a szak-
mák legtöbbszörében kötelező, ujtás csak a mas-
ter-vizsga letétele lenne. A kereskedelemben
azonban képesítő vizsga eddig csak Német-
országban ismert feltétele az önállósulásnak
s minthogy ott sem régen rendszerezített, ha-
tásait nem igen lehetett a gyakorlatban meg-
figyelni. Tisztán elméleti szempontból viz-
sgálva az ujtást, nem látszik indokoltnak a
kereskedelemben a képesítés ilyen szöguru
alkalmazása. A kereskedelem erkölcsi nívó-
jának emelése olyan követelmény, amelyet
nemcsak a közönség, de maga a kereskedő osz-
tály is elég sürűn hangoztat. A képesítő viz-
ga letétele azonban nem ezt a célt szolgálja.
A kereskedői verseny feltételeinek szabályo-
zása, más szóval a tisztességtelen versenyről
szóló törvény, melynek gerince a kamarák ke-
belében működő döntő-bírószág, sokkal többet
javítana kereskedelmünk nívóján, mint a ké-
pesítési vizsga. Az iparos-szakértelmének elő-
zetes biztosítására szükség van azért, mert ő
a közönségtől megrendelést kap, előleget vesz
fel munkára, amelyet a megrendelő csak ak-
kor lát, csak akkor bírálhat meg, ha a mun-
ka már elkészült, mikor tehát anyag és mun-
kaidő felhasználástól az ipari produktum
előállítására. A kereskedő azonban kész árut
hoz forgalomba, bizonyos foku szakértelem-
re tehát inkább a vevőnek van szüksége, hogy
az igényeinek minőségben és árban leginkább
megfelelő árut magának kiválaszthassa.

A törvény rendelkezéseinek ismerete nél-
kül azonban a vita csakis elméleti problémák
körül mozoghat, holott ilyen kérdésekben a
törvény konkrét rendelkezései döntik el azok
üdvös vagy káros voltát. Ha a munkaiügyi
miniszterium javaslatát kiadja az érdekel-
t kereskedő és iparos közönségnek hozzászólás-
ra s ezek véleményét figyelembe is veszi, az
új törvény hasznára lehet gazdasági életünk-
nek, amelyben nehéz ígát lesz a kereskedő is,
az iparos is.

Javult a hazai ipar fejlődése.

A Népszövegtség kimutatást tett közre az évi
első felének gazdasági helyzetéről. E szerint a
mezőgazdasági államok helyzete a buza és csuor-
mennységek csökkenése miatt javult. Az ipari
termelés indexe Romániában 100 és csak Japáné
150, a többi államok ipari termelése mint me-
sze mögöttük marad.

Nem mentesítik a 44 százezatos valutasfőár- alól a gyógyszereseket.

Bucareștiből jelentik: A munkásbiztosító
pénztár központi igazgatóságának legutóbbi ülē-
sén a 12 millió körföldi gyógyszerrendelés ügye-
re szavazott a törvényhozaron. Az elnök Nistor
miniszter azt mondta, hogy a kormány a
gyógyszereseket nem mentesíti a 44 százezatos va-
lutasfőár-fizetésétől.

A leu története dióhéjban.

A Tara Noastra írja:

1929-ben stabilizáltuk a lejt, sajnos azonban, nem rögzítettük le a kiadásokat is ugyanakkor s így nem voltak ezek a bevételekkel arányban. Azt hittük, hogy minden jól fog menni, ha szaporítjuk az adókat. De nem így történt. Nem tudtuk fizetni a közterheket s miután Madgearu sem vehet onnan, ahol nincs, — a lej szesvedni kezdett. Erre, azt mondták az okosak, hogy el kell zárni a vámsorompókat s ellenőrzés alá kell venni az idegen valutát. Láttuk, mi történt ennek következtében. Mindenki szesved. Drágulás állt be minden vonalon s a botrányok voltak stabilizálva. A lej azonban tovább szesved a régi s mai kormányok bűnei miatt. A háborúban adóval s kölcsönrel segítettek a kormányok magukon s amikor ez sem ment, inflációt kezdtek. Az állam így láthatatlan vagyonelkobozást vitt véghez, egyszerűen elvette a pénz értékét s ezt 97 százalékról 3 százalékra szállította le. Szakítani kell ezzel a rendszerrel. Olyan kormányra van szükség, mely leszállítja a kiadásokat s megszünteti a milliós lopásokat. Ennek révén lehet csak javulást elérni pénzügyi éren. A becsületes országok pénzügye ennek legjobb bizonyítéka.

COINCIDENTA.

- Mămico, unde te-ai născut?
- La Braila.
- Şi eu la Bucureşti. Nu-i apa?
- Da, puia.
- Dar tăticul unde e născut?
- La Iaşi.
- Curios cum ne-am întâlnit toţi trei aici!

Uj pénzügyminiszteri utasítás a szállók bejelentéseire vonatkozólag.

A pénzügyminisztérium az összes pénzügyigazgatóságok számára utasítást küldött, hogy milyen módon kell eljárni a szállodák bejelentéseinek ellenőrzése és felülvizsgálása eseteiben. Ezek vonatkoznak a szállodások, az albérlőbe adók és ingatlan tulajdonosok bejelentéseire, a melyeken feltüntetendők pontosan a havi, vagy éves kiadott, valamint az üresen, vagy butorozottan kiadott szobák is.

LOGIKUS.

- Miért ragaszkodsz hozzá, Ferko, hogy a csukamájolajat a nagymama adja be neked?
- Mert rosszat a keze és a fele mindig mellemem.

Olcsóbb a tiszta faszes mint a denaturált szesz.

Ezelőtt mintegy 15 hónappal a szeszmonopólium árlejtés útján a „Dispir” vállalatnak adta ki a denaturált szesz forgalomba hozatalának koncesszióját. Slavescu pénzügyminiszter azonban nem adta hozzájárulását az árlejtés eredményéhez és így a „Dispir” nem alkalmazhatta a gyakorlatban a koncessziót. Mint most értesülünk, a denaturált szesz forgalomba hozatala üvegekben történik és így a szesz ára 6 leivel, az üveg árával drágul meg. Ezáltal az a helyzet áll elő, hogy a kereskedelmi forgalomba kerülő 80—85 fokos erősségű faszes (metilalkohol) olcsóbb lesz, mint a denaturált szesz.

ZUNEIGUNG.

- Kann dich dein Prinzipal gut leiden?
- Sehr gut gar! Ich sage dir: wen ich morgens nicht Punkt acht Uhr da bin, wird er direkt ungehalten!

Érvénytelenítik a cluji kereskedők repülőbéljegyhágasait.

Néhány héttel ezelőtt több cluji kereskedő és vendéglős ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, mert raktáron lévő habzó boraikra nem ragasztottak repülőbéljegyet. Ciociu János, a cluji vendéglősiparosok szövetségének elnöke közben írt az ügyben a légügyi minisztériumban, ahol határozott ígéretet kapott, hogy a felvett jegyzőkönyveket érvénytelenítik, ha a jövőben pontosan fogják alkalmazni az előírt 20 lejű repülőbéljegyet.

Ujra megkezdte a villanymotorok gyártását a Resica

Saját acélgyárat állt fel a ploesti petróleumtársaság. — Kizárólag a petróleumiparban használatos acélárak gyártására rendezkedik be az új acéltömlő.

Jóval nagyobbarányu lenne a vasipar fejlődése, ha a kontingentálási rendszer nem gördítene, elé akadályokat.

A kontingentálási rendszer által megnehezített behozatal következtében a belföldi fémipar napról-napra újabb lépéseket tesz a fejlődés útján. Szakkörök szerint ez a fejlődés még sokkal jelentősebb lett volna, ha a külkereskedelmi rendszer nem változna lépten-nyomon és különösen a nyersanyagbehozatal terén nem ütköznének bele a gyárak a leglehetősebb akadályokba.

Jellemzőül az érdekelt vállalatok a kormány elé terjesztett panaszírataikban megemlítik, hogy például 1934. első felében majdnem 90.000 tonna vasat importáltak, ez év első hat hónapjában a gyárak csak 76.000 tonna vasat tudtak behozni, egyrészt, mert a nyersanyagot előre kell kifizetni és nem kaptak devizát, másrészt pedig importengedélyt sem tudtak szerezni.

Mindenek nehézségek ellenére majdnem naponta alakulnak új vállalatok, vagy bővítik ki a meglévőket, amelyek olyan cikkek gyártására rendezkednek be, amiket eddig külföldről kellett beszerezni.

Ujabbban például a ploesti „Concordia” petróleumtársaság, amelynek eddig is volt jelentős fémipari üzeme, elhatározta, hogy elektromos kemencékkel felszerelt acéltömlőt állít fel.

Az új öntőde kizárólag a petróleumiparban szükséges acélárak szállítására fogja specializálni magát. Hír szerint az új acéltömlő 20.000 kilós kapacitásu lesz, illetve a két villamoskemence

egyenként 3500 kiló ércet lesz képes egyszerre befogadni.

As érdekelt vállalat azt állítja, hogy az általa tervezett speciális acélgyártás részére nem lesz szüksége külön vámvédelemre.

Olyan olcsó termelési aljrással fog dolgozni, hogy könnyen lesz képes versenyezni a külföldi, főképpen pedig a német acéllal.

Másik nagyjelentőségű fémipari újítás a Resica által megnyitott villamosági készülékek gyára. A kontingentálás következtében a román piacon kifogytak a kisebb és közepes nagyságú villamos motorok. A belföldön található készletek nagyrészt felhasználták az ujonnan létesült iparvállalatok.

Az utóbbi időben Bucurestben több cég is alakult a hiányzó villamosgépek gyártására, de általános megítélés szerint ezek a kezdeményezések alig tekinthetők komolyaknak. Annál érdekesebb tehát, hogy a Resica ismét megkezdte a villamos motorok gyártását, amelyet a vállalat szállítás idején beszüntetett. Annak idején a magyar és német villamosági ipar versenye miatt a Resicának ez az osztálya nem lehetett rentábilis, most azonban a német import majdnem teljesen szünetel és a többi országból is nagyon kevés ilyen árut lehet behozni, úgy, hogy az ország félmilliárdos évi szükségletének a fedezése igen jó üzletté válhat a Resica számára.

Ujabb áremelkedés a bőriparban

A feldolgozott bőripari cikkek kereslete és forgalma kielégítő. Különösen áll ez a belföldi feketebőrre. A készlet elegendő a kereslet kielégítésére. Az árak általában tartottak.

Bukovinában a borjubőr elmúlt heti 32 lejre ára a héten 36 lejre emelkedett.

Országosan tapasztalható a durvabőr kilogrammonkénti egy-két lejűs áremelkedése is.

A bucaresti vágóhid nyersbőr árait az alábbiakban adjuk: Erdélyi és bánági piros tehénbőr 22, bukovinai és bánági piros ökörbőr 21, bivalybőr 12—13, tehénbőr 22, ökörbőr 20, csikóbőr 22, szopósborju bőr a régi királyságban 24, ugyanez Bukovinában 36, sertésbőr 11 lej kilo-

grammonként. A juhbőr darabja 50—60, a báránybőr 70.

A belföldi készbőrök árai a következők: talp 95—120, krupon 115—140, barna krupon 140—170, fekete box 35—40, színes box 35—45, fekete borjubőr (velur) 65—68, ugyanez színesben 60—62, fekete sevró 28—30. Importált bőrök árai: fekete francia sevró 52—55, amerikai sevró fekete 60—75, színes francia sevró 72—82, színes amerikai sevró 60—70, német fekete lakk 55—60, ugyanez színesben 60—65, francia velur 85—100 lej. Külföldi csuszómaszk bőrei: Agra négyzetcentiméterenkint 7.25—7.50, Calcutta 11—12, Kamaleon 8.50—9.50, óriáskigyó négyzetcentiméterenkint 650—700, krokodil 90—110 lej.

Convocare

Reuniunea Civikă de Binefacere din Arad ține la 16 Septembrie 1935, orele 9 seara în sala de lectură a Căminului Industrialilor din Arad, Str. Brătianu 18,

adunare generală extraordinară

la care cu onoare invităm și pe această cale toți membrii Reuniunii.

Intrucât membrii nu se vor prezenta în număr suficient de a putea decide, adunarea generală extraordinară se va ține la 23 Septembrie 1935, orele 9 seara în același loc și cu ordinul de zi identic fără considerare la numărul celor prezenți.

Ordinea de zi

- 1) Curățarea de deschidere a președintelui. Desemnarea verificatorilor.
- 2) Complectarea statutelor.
- 3) Inchiderea ședinței.

Arad, la 5 Septembrie 1935.

Cu stimă:

(ss) Vulon Maxim
Președintele Reuniunii.

Meghívó

As „Arad Polgári Jótékony Egyesület” f. 6. szeptember hó 16-án este 9 órakor as „Iparos Otthon” (Str. Brătianu 18) emeleti olvasó termében

rendkívüli közgyűlést tart

melyre az egyesület összes tagjait szívesen és tisztelettel meghívom.

Amennyiben ezen időpontban a rendkívüli közgyűlés nem volna határozatképes, úgy az f. hó 23-án este 9 órakor, ugyanazon helyen és tárgyszorozattal a jelentevők számára való tekintet nélkül meg fog tartatni.

A rendkívüli közgyűlés tárgyszorozata:

- 1) Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyvi hitelesítő kiküldése.
- 2) Az alapokmány kiegészítése.
- 3) A rendkívüli közgyűlés bekezdése.

Arad, 1935. szeptember 5.

Tisztelettel:

Vulon Maxim s. k.
egyesületi elnök.

Milyen manapság a vidéki város?

A Lupta írja:

A kávéházban két-három vendég, akik semmit sem fogyasztanak. Főucca, melyet csak korzó idején keresnek fel. Cégek, kényszerfelszámolás alatt. Boltok, melyeknek polcai üresek... Ez a kép, egy vidéki város képe. A vidék agóniája esik belőle. Nem kötnék üzleteket a kikötőkben, nem jönnek be a fausiak, hogy vásároljanak, a pénz eltűnt a cserekereskedelmet folytatnak. A kisgazdáknak nincs módjuk, hogy maguknak bármit is vegyenek. Annait termelnek, amennyire szükségük van. A hivatalnokok fizetése olyan kicsiny, hogy minden nélkülözhető kiadástól tartózkodnak. Ezzel szemben Bucurestiben s más 2-3 nagy központban két kézzel szórják a pénzt azok, kik kedvezményekben részesülnek. A valóság az, hogy a vidéki városok agóniájának s alig lehet bennük felváltani egy 500 lejest. Teljes a letörtség a vidéken. Azt mondják: — Miért termelni többet, mikor az árak oly drágák és hozzáférhetetlenek? Azt ígérték, hogy leszorítják az árakat, de semmit sem tettek. Semmi nem aknázza alá jobban a bizalmat. A drágulás napról-napra tart. Ez a lakoságot lehangolja. Az emberek lemondanak arról, hogy harcoljanak, mert rájöttek arra, hogy minden erőfeszítés haszontalan. Ez a lemondás érezhető a vidéki városok agóniájában.

★
FERICIREA SURDULUI.

— Dece nu vrei să vi măine la concertul prietenului nostru?

— Nu ştiu ce am de odăvea zile, dar n'aud pe ureche.

— N'ai decît să astupi ou vată urechea cealaltă.

★ Fényes ünnepséggel ülte meg negyedszázados jubileumát az oradeai borbély- és fodrászszakosztály

A oradeai borbély és fodrászmesterek szakosztályuk működése negyedszázados jubileumának megünneplésére e hó 8-án, vasárnap este a katolikus kör helyiségeiben műsorral egybekötött táncestélyt rendeztek.

A kitünően sikerült estélyt Czibula József szakosztályi elnök lendületes megnyitó beszéde vezette be. Utána Stanciu Mária és Duca Irina román nemzeti táncra következett, amelyet a közönség nagy tetszéssel fogadott. Két egyfelvonásos színdarab is színre került az estélyen Beregi László színművész, valamint Niederkorn János fodrászmester és neje, a két ismert oradeai műkedvelő kiváló alakításával.

A szakosztály 25 éves működéséről Menning Sándor tartott tartalmas beszámolót, amely a negyedszázados küzdelmes munka minden fázisára kiterjedt. A nagy figyelemmel fogadott és élénk tétliséssel honorált előadás után Prosenszky József, az aradi fodrászmesterek szindikátusának kiküldöttje üdvözölte a jubiláló testvéregyesületet. További összetartásra és eredményes munkálkodásra buzdította a a kartársakat.

A műsor utolsó pontja borotválóverseny volt. Az első díjat Kiss József nyerte, második Orbán Imre lett.

A kitünő műsort, amely után reggelig tartó tánc következett, Szibula József konferálta szellemesen és nagy hatás mellett.

★
MEGLEPETES.

A jónemű szobrász látogatást tesz egyik nemrég férjhez ment modelljénél. Amikor a nőt megpillantja, így kiált fel:

— Nem is tudtam, kedvesem, hogy neked ilyen jól áll, ha fel vagy öltözve.

★
Fajborokból állítandó elő a jövőben a borzasz.

A földművelésügyi minisztérium megkeresést intézett a pénzügyminisztériumhoz, annak érdekében, hogy a fogyasztásra szánt borzaszert a gyenge minőségű, de fajborokból állítsák elő és ne úgy, mint eddig a közvetlenül termő, korcsfajú homoki szőlőkből.

Összefoglaló miniszteri rendelkezés az egészségügyi engedélyekről

Az egészségügyi minisztérium az egészségügyi taxák körül fennforgó viták és kételyek eloszlatása céljából 1935. június 19-én 28.812 szám alatt egy úgynevezett „kivonatot” adott ki, amelyben minden, az ipari és kereskedelmi vállalatok működéséhez szükséges egészségügyi rendelkezést és az autorizációkra vonatkozó szabályt összefog-

lal. Ez a rendelet új intézkedéseket nem tartalmaz, csupán a régebbi törvények, rendeletek intézkedéseit foglalja össze. Hozzáteszük azonban, hogy ez a rendelet sem oszlat el minden kételyt és több pontja szorúlva bővebb magyarázatra.

A rendelet tartalma a következő:

Mit ír elő a rendelet az egészségügyi autorizációk kiváltására

A rendelet első szakasza a korábbi egészségügyi törvény 102.337 és 347 szakaszaira, valamint a Hivatalos Lap 1933—189. számában megjelent szabályrendeletre való hivatkozással kimondja, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok létesítéssük kötelesek beszerezni az egészségügyi autorizációt az illetékes helyi egészségügyi hatóságoktól.

Az egészségügyi törvény 106. és 106. szakasza az egészségügyi autorizáció kiadása végett

helyszíni szemlét ír elő, amelyet a helyi egészségügyi tanács bizottsága tart meg.

A helyszíni szemlét megejtő bizottság kiszállási költségeit az egészségügyi autorizációt kérő fél viseli. Ezek a költségek: vagy természetbeni szállítási eszközök rendelkezésre bocsátása, vagy pedig az utiköltség megtérítése, ezenfelül pedig 300 lej napidíj a bizottság minden tagja részére.

Ha az autorizációt kérő fél a megye területén akar létesíteni kisebb kereskedelmi vagy ipari vállalatot, vagy műhelyt, úgy a megye egészségügyi tanácsának állandó bizottsága helyett a járási orvos véleményezése is kérhető. Ebben az esetben az egészségügyi tanács az autorizációt a véleményezés alapján is kiadhatja a helyszíni való kiszállás nélkül.

Az egészségügyi autorizáció taxája 100-tól 10 ezer lejig terjed, a vállalat nagysága és elhe-

lyezése szerint. Ezeket az összegeket a megyei és községi egészségügyi alapok növelésére fordítják.

Az egészségügyi taxák nagysága ellen a helyi egészségügyi tanácsokhoz lehet felebbezést benyújtani, amelyet a tanács a maga hatáskörében intéz el.

Az egészségügyi autorizációk bélyegkötelesek.

Kereskedelmi vállalatok egészségügyi autorizációja után — függetlenül a vállalat nagyságától — 660 lej bélyegilletéket kell leróni. Ez az összeg befizethető a pénzügyigazgatóságnál, de leróható bélyeges papíron is. Ezenfelül 2 lejes repülőbélyegyet kell ragasztani az autorizációra.

Ugyanezek az intézkedések érvényesek azokra az ipartelepekre is, amelyek a műszaki és adminisztratív személyzetten kívül legalább husz munkást foglalkoztatnak vagy legalább 5 lóerős motort használnak.

A 20 munkásnál kevesebbet foglalkoztató vagy öt lóerős motornál kisebbtel dolgozó kisipari üzemek egészségügyi autorizációjának bélyegilletéke 27 lej.

Ezt az összeget okmánybélyegben kell leróni közvetlenül az autorizációra ragasztva.

A 2 lejes repülőbélyeg itt is kötelező.

A bélyegilleték leróvása alól senki sem mentesülhet semmilyen körülmények között.

Vállalatok, melyek szerzett jogaik alapján nem kötelesek autorizációt szerezni

A rendelet további részében közli azt az intézkedést, hogy az 1930. június 14-e, vagyis az egészségügyi törvény életbe léptetése előtt keletkezett kereskedelmi, ipari és kézműipari vállalatok szerzett jogaik alapján nem kötelesek egészségügyi autorizációt beszerezni. Ehhez azonban szükséges, hogy:

1. rendelkezzenek a törvény életbe lépése idején (1930. július 14-én) működési engedéllyel.
2. fel legyenek véve az „egészségtelen iparok szabályzatába” és a működési engedélyt is e törvény 34, 35 és 36. szakaszai alapján nyerték el.
3. ugyanabban a helyiségben működnek, mint 1930. július 14-e előtt.
4. a tulajdonos személyében nem állott be változás azóta és végül
5. a vállalat 1930. július 14-e óta rendeltetését nem változtatta meg.

A mostani rendelet ismételtén leszögezi, hogy a fenti feltételeknek megfelelő vállalatok az új egészségügyi autorizáció megszerzésére és így a taxák lefizetésére nem kötelezhetők.

Azok a vállalatok, amelyek a fenti feltételeknek a 2. pont kivételével eleget tesznek, azaz régi vállalatok, de az egészségtelen iparokról szóló törvény említett szakaszainak nem felelnek meg, egészségügyi autorizáció beszerzésére és a taxák lefizetésére kötelesek.

Azok a vállalatok viszont, amelyek 1930. július 14-én működtek már, de nem voltak felvéve és osztályozva az egészségtelen iparok szabályzatába és így a törvény 35, 36. szakaszai nem is voltak rájuk vonatkoztathatók, mentesek az autorizáció beszerzésére és az illetékek lefizetésére, de csak abban az esetben, ha igazolni tudják, hogy ebben az időben — 1930. július 14. előtt — a tör-

vényszéknél vagy kereskedelmi kamaránál be voltak jegyezve.

Azok a vállalatok, amelyek egyszer már beszerzték egészségügyi autorizációjukat, újabb autorizáció beszerzésére és az illetékek megegyezési lefizetésére nem kötelezhetők. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a vállalat valamilyen változáson esik át, pld.:

- a vállalat más helyiségre költözik;
 - az ipartelepét megnagyobbítják, vagy újabb helyiséget építenek hozzá;
 - a vállalatot új tulajdonos veszi át és végül
 - a vállalat eredeti rendeltetése megváltozik.
- Mindezekben az esetekben új egészségügyi autorizációt kell beszerezni. Az egészségügyi autorizációért a fentebb említett illetékeken kívül semmiféle más összeget, illetéket behajtani, követelni nem lehet.

50 százalékos utazási kedvezmény Timişoarára.

A romániai kertészek egyesülete szeptember 8 és 15-ike között kertészeti kiállítást rendez Timişoarán, az ottani pionírezred kertjében. A CFR a kiállítás látogatói számára 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett.

Az odautazásnál egész jegy váltandó, amelyet a kiállítási iroda bélyeges le és ez ingyenes visszautazásra jogosít.

★
BARATNOK.

— Nem tudálod, drágám, hogy a fiam nagyon hasonlít hozzám!

— De igen, szeretem, hogy egy fiúnak és nem árt!

Jogesetek a kisipar köréből

Köteles-e a balesetet szenvedett munkás gyógyulása után újabb műtétnek alávetni magát, hogyha ez a műtét régi munkaképességének részbeni visszanyerését teszi valószínűvé?

Egy francia törvényszék érdekes elvi döntése egy rokkant munkás kártérítési perében.

Az alábbi érdekes jogeset Franciaországban, Lyonban történt. Egy munkás tűzemi tevékenysége közben súlyos balesetet szenvedett. Jobb lábára két helyen eltört és súlyosan megsérült a feje, melle és balkeze is. A helyszínen nyújtott orvosi segítség csak ideiglenes kötéllel látta el a sérült munkást. Az első segélynél az eltört lábra alkalmazott gipszkötést a törött lábról csak a baleset után néhány nappal vették le. Ennek következtében a törés mellett a csont belső részében történt zúzódás az izmok szabad mozgását a törés gyógyulása után is korlátozta, minek folytán a balesetet szenvedett munkás csak sántítva tudott járni.

Orvosi szakvélemény szerint a sérült munkás bicegő járását az idézte elő, hogy a sérült láb-szárcsontról levált szilánkok érintkezésbe jutottak a lábidegekkel, miért is a csont az egyik törésnél nem egyenesen, hanem kissé ferdén hegett be. Ez idézte elő az egyik láb megrövidülését és a bicegő járás folytán a munkás munkaképességének nagyfokú csökkenését.

Shakértó orvosok megállapítják, hogyha a munkás műtétnek veti alá magát, rendes járását ismét visszanyerheti. Ha az izmok között maradt csontszilánkokat operatív uton eltávolítják, a rossz szul forradt lábcsárcsontot eltörik és újra gipszkötésbe helyezik, olyan mértékben javítható a munkás állapota, hogy munkaképességének jelenlegi 40 százalékos csökkenése, 25 százalékos csökkenésre szorítható le. Újabb operáció esetén ugyanis mindössze arra szorítkozna a munkás munkaképességének csökkenése, hogy két éven át nem volna szabad súlyosabb tárgyakat cipelnie, de ennek a két esztendőnek eltelte után az újabb operatív beavatkozás következtében újabb enyhülés állana be és akkor mindössze tíz százalékos munkaképesség-csökkenéssel kellene számolnia.

A szakértő orvosok véleménye alapján a munkaadó hajlandónak mutatkozott, hogy a fent említett műtét költségeit megfizesse, sőt hajlandó volt arra is, hogy a munkásnak a második operáció alkalmával elszenvedett fájdalomért még külön fájdalomdíjat is fizessen.

A megrokkant munkás ennek ellenére sem volt hajlandó másodszor is műtétnek vetni alá magát.

A munkaadó ekkor azon a címen, hogy elismert jogi elv szerint a kár elkerülése, illetve csökkentése érdekében mindkét fél, tehát munkaadó és munkás egyformán kötelesek közreműködni, kérte a bíróságot, hogy az a munkás kártérítési igényeit csökkentse. A csökkentés arányát a második operációról szóló orvosi vélemény alapján a munkaadó az első két évre 25 százalékos arányban, az első két év utáni időre tíz százalékos arányban kívánta a bírósággal megállapíttatni.

A bíróság nem fogadta el a munkaadó kifogását és a munkásnak az eredetileg megállapított 40 százalékos munkaképesség-csökkenés alapul vétele mellett ítélte meg a járadékot.

Kimondotta ugyanis ítéletében a francia bíróság, hogy bár jogelv a kár mindkét fél részéről való csökkentésének azonos szándéka, de ez csak tárgyakra, vagy a balesetközben feimerült ténykedésre vonatkozhat. Jogelv ugyanis az is, hogy saját testét felett mindenki szabadon rendelkezhet. Operatív beavatkozásra minden esetben

Pénzügyminiszteri rendelet az adó kivetések ellenőrzéséről

Tekintettel arra, hogy az ideiglenes adó kivetések befejeződtek és azok eredménye végleges, a pénzügyminisztérium utasításokat adott az összes kivétési pénzügyigazgatóságoknak az adó kivetések ellenőrzésére nézve. Az ellenőrzést a házigazdák, szállodatulajdonosok és ingatlanbérlet által adott deklarációk alapján hajtják végre.

A tulajdonosok által beadott deklarációkat városrészek és utcák szerint csoportosítják és ezek, valamint a delegált ellenőrök által tapasztalt eredmények jegyzőkönyvbe foglalása szolgál a bérlet és a foglalkozások után kivetett adók ellenőrzésére.

Azokat az adókat, akiket a körzeti adókönyv alapján fellelni nem lehet, a helyszínen fogják kinyomozni. Ezekre nézve a kivétési pénzügyigazgatóság külön bizottságokat nevez ki, amelyek legkésőbb harminc napon belül megállapítják az illeték adóját, ha csak az adó kivétel más helyen meg nem történt.

A deklarációt nem tett háztulajdonosok ellen az egyenes adótörvény 108. szakaszának 1. bekezdése értelmében eljárás indul.

A londoni háziasszonyok kongresszusa új alapokra fekteti az ágyazást, főzést, fűtést

Erdekes kongresszus kezdődik a jövő héten Londonban. Az angol tudomány kiváló alakjai a háztartás problémáiról fognak tanácskozni, különösen arról, hogyan lehetne a háziasszony munkáját könnyebbé tenni és idejét helyesen beosztani.

A kongresszuson több októfélműt is foglalkoztatni. Ezek a háztartás egyes ágai: foglalkoztatni. Egy külön film arra tanítja meg a háziasszonyokat, hogyan kell helyesen ágyat vetni. A film bemutatásával kapcsolatban Ethel M. Wood előadást tart az ágyvetés művészetéről. Mrs. Wood, aki a Háztartáskutató Társulat titkáraként működik, így nyilatkozott a filmről:

— A filmnek az lesz az eredménye, hogy egész Angliában új módszerrel fognak ágyat vetni.

Mrs. Wood szerint nemsokára eljön az idő, amikor a háztartási munka minden ágát tudatosan, pontosan feldolgozzák és a háziasszony fáradságát a minimumra csökkentik. Az ő véleménye az, hogy mindennap több munkaórát lehetne megtakarítani és rengeteg felesleges fáradságtól megkímélni a háziasszonyokat, ha legalább annyi tervszerűséggel dolgoznának, mint

bármelyik gépirónk az irodában. Nemrég körkérdest intézett Mrs. Wood azokhoz a londoni családokhoz, amelyek nem tudnak háztartási alkalmazottat tartani és megállapította, hogy az ilyen családokban a háziasszony átlag 56 órát fordít hetenként csupán főzésre és takarításra. Svédországban már központi tanácsadóintézetek vannak, amelyek segítenek a munka és a jövedelem helyes beosztásában. Az új házasságok számára különösen hasznosnak bizonyult a tanácsadó szerv működése.

Elmondta Mrs. Wood azt is, hogy az új párisi közszéki bérházakban olyan berendezést létesítettek, amelynek segítségével a konyhából kikerülő hulladék háromötöd részét fel lehet használni a központi fűtésnél és a melegvízellátásnál.

— De Anglia férfiország — jelentette ki azután lemondóan Mrs. Wood — az ország legkiválóbb tudományos elméi mindig hajlandók arra, hogy mérgező gázokat gyártsanak, de ha arról az egyszerű problémáról van szó, hogyan kell feltűznelni a szemetet, a legnagyobb vegyésznek kijelentik, hogy nem lehet tenni semmit.

„Leggazdagabb ország vagyunk Európában és mégis”...

A Dreptatea írja:

Leggazdagabb ország vagyunk Európában. Mezőgazdasági termékünk értéke évente 48 milliárd lej, amiből 25 milliárdot a termények képviselnek. Harmadik helyen állunk kukoricatermés tekintetében az egész világon. Elsők vagyunk Európában ezen a téren. Ugyancsak elsők vagyunk árpakivitelben. Szőlőink 6 millió hektóliter bort adnak évente s az ötödik helyet tartjuk ezzel. Hatodik helyen állunk beültetett területünkkel. Adjunk még 84 millió gyümölcsfát, 2 millió lovat, 4 millió 300 ezer ökröt, 12 millió 500 ezer juhot, 450 ezer kecskét, 8 millió 200 ezer sertést, 50 millió szárnyast ehhez! Aztán azt is vegyük tekintetbe, hogy második helyen állunk az egész világon petróleum-termés szempontjából. A bruttó évi termés 8 millió 470 ezer tonna, azaz 2.323 vagon nyerspetróleum naponta. Az évi széntermelésünk 984 millió lej, a földgáznak 310 millió lej, a szénnek 672 millió, a fának 2 milliárd 481 millió lej az értéke. Az évi kivitel értéke átlag a következő: Petróleum 7 milliárd 214 millió lej, termény 379 millió lej, fa 1 milliárd 463 millió lej, élelmiszer 628 millió lej, buza 626 millió lej, élelmiszeri cikkek 1 milliárd 389 millió lej, gyümölcs 229 millió lej, élő szárnyas három millió 500 ezer lej s a vágott szárnyas 5 millió 500 ezer

lej. S ennek a gazdaságnak dacára — mellyel kevés európai állam dicsekedhetik — Románia mégis szegény a polgárai nehezen élnek. Új alapra van szükség, mely ezt a jövedelmet s az államot megmentse.

LUFTVERÄNDERUNG.

— Ihre Frau war doch gestern beim Arzt? Was hat er gesagt?

— Er hat ihr Luftveränderung verordnet.

— Nun, schicken Sie sie nach dem Süden?

— Nein, das nicht, aber ich kauf' ihr ein anderes Parfum!

Újból életbe léptetik a Rapid vonatok tikettjét.

Mint hogy a Rapid-vonatok az utóbbi időben ismét nagyobb forgalmat bonyolítanak le, a vasut igazgatósága elhatározta, hogy a helyek fenntartására szóló tikettek megváltását újból érvénybe lépteti.

Ujtás a téren, hogy a III. osztály helyeire is tiketteket adnak ki. A tikettek 1—300 km.-ig és 310—1500 kilométerig érvényesek. Az I. oszt. tikett színe sárga, a másodiké zöld, a harmadiké barna.

külön nyilatkozat és az érdekelt egyén engedélye alapján jogosult az orvos. Senkinek kötelezhető arra, hogy magát egy fájdalmas műtétnek alávetse, még ha ez a műtét valószínű sikert is ígér. Nem kötelezhető erre már azért sem, mert ennek a fájdalmas operációnak eredménye hasznos lehet ugyan rá nézve is, de jelen esetben első sorban alparos munkaadóra nézve jelentene lényeg-

ges anyagi előnyt és így ilyenértelmű közreműködésre felperes munkás nem kötelezhető.

Megállapította azonban az ítélet azt is, hogy ha a munkás később a fent említett operációnak mégis alávetné magát, a per tárgyában való változás bármikor jogot ad a munkaadónak a járadék leszállítása ügyében újabb eljárás megindítására.

Gyümölcspálinkák forgalmi adója.

Minden gyümölcsből főzött pálinka a forgalmi adótörvény értelmében a főzés helyén forgalmi adó alá esik. A forgalmi adót egyformán kötelesek tehát fizetni úgy az ipari, mint a magántulajdonban levő kasánok (kisüstök) tulajdonosai is.

A pénzügyminisztérium most kiadott rendeletében a kisüstök kedvezményben kívánja részesíteni és ezért a forgalmi adótörvény végrehajtási utasításában a következő módosításokat eszközölte:

1. A saját tulajdonát képező üstökben főzt szilvapálinkák, ha ezek az üstök a szeszgyedárutató vezérigazgatóság részéről működési engedéllyel vannak ellátva, teljesen mentesek a forgalmi adó alól.

2. A szőlőtörkölyből és borseprőből főzött pálinkák besorozandók a forgalmi adótörvény végrehajtási utasításához mellékelt C. kimutatás 489 tétele alatt felsorolt pálinkák (szilvapálinka és szilvaszesz) adóosztályába és így 3 százalékos forgalmi adó alá esnek.

3. Minden más gyümölcspálinka a törvény fennálló rendelkezései folytán ezután is 12 és fél százalék forgalmi adóval rovandó meg.

KÉSEI ÖRÖM.

Reggel nagyon vidám hangulatban találta a vezérigazgatót a titkárnő. Az öreg ur frissen látzott és annyira barátságos volt, hogy cigarettával is megajándékozta. Az igazgató bajusza és szakállja gondosan meg volt fésülve, ritkuló haja pedig úgy le volt simítva, hogy nyoma se látszott a kopaszsodásnak.

Máskor nyugós volt, panaszkodott, szidta az államtlanságot és idegességében szidta a vendéglői kocsit és a takarítónőt, aki mindig megfelejtkezik valamiről. Most szó sem volt minderről.

Alig estek túl az első üzleti témákon, a vezérigazgató hátravetette magát karosszékében, letette az íróasztalra ceruzáját és mosolygós szeméit a titkárnőre vetette.

— Képzelm, tegnap este egy kis kalandom volt.

— Sejtettem, mikor bejöttem.

— Ugyan...

— Tegnap este fáradt, morózus, szinte elaludtam volt, mikor elhagytuk a bankot.

— Eszrevette?

— Ó, már régen... És most csak úgy ragyog az arca az életkedvtől... Tudtam, hogy valami történt.

— Igen, valami történt, ami idős embereknek már szokatlan. Mikor tegnap este elvált tőlem a Glória-uccában, én befordultam a Genova-terre. Mindjárt a tér kezdetén egy nő közeledett felém. Mikor mellém ért, egy pillanatra megállt és rám mosolygott... Kissé különösen érintett, hiszen már hatvanéves vagyok.

— És aztán?

— Ó, semmi, semmi...

— Ismerőse volt?

— Nem... Legalább nem emlékszem, hogy valaha láttam volna.

— Szép volt?

— Nem tudom... Már idősebb volt...

— Fiatal volt?

— Nem tudom.

— Nem tudja, hogy szép volt, nem tudja, hogy fiatal volt...

— Istennem, — nő volt!

„A bajoknak az emberek az okai, nem a törvények“...

A Curentul írja:

A bajoknak az emberek az okai s nem a törvények. Ha akad is egy-egy jóra való hivatalnok; tizedrészét sem valósíthatja meg annak, amit tehetne, mert a politika megakadályozza ebben. A pártok gyámkodása igen sok kárt okozott nekünk lent és fent. — A Banca Nationalától kezdve, az utolsó kis falun végezve. A vármegyei prefektusok helyzetének bizonytalansága, a tulságba vitt centralizálás egyes minisztériumokban, melyek a minisztereknél is erősebbek, az oka a mai súlyos helyzetnek. Az új közigazgatási törvényben csak akkor lesz áldás, ha tág teret nyújt az egyén és a tudás érvényesülésének.

Következtetések a két ezrelékes számlabélyegek országos forgalmából

Az építkezési láz és a tellendült petroleum-export tartja a lelket a hazai kereskedelmi forgalomban

Tizenhat százalékos emelkedést mutat az ország kereskedelmi forgalma, de az emelkedés csak látszólagos, mert az árak is emelkedtek.

A konjunkturakutató intézet érdekes statisztikai adatai

A konjunkturakutató intézet érdekes összehasonlításban közli az ország üzleti forgalmának alakulására vonatkozó adatokat a 2 ezrelékes számlabélyegbevételek alapján.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy míg 1934. április elsejétől június 30-ig a kincstár 49 millió lej bevételzett ebből a bélyegilletékből, ez év ugyanazon három hónapja alatt a számlabélyegbevételek befolyt 54.7 millió lej, vagyis közel 16 százalékkal több. Ez az emelkedés azonban távolról sem jelenti, hogy ebben az évben emelkedett volna az üzleti forgalom, mert a helyzet az, hogy a drágasági index szerint ebben az évben az árak átlag legalább 16 százalékkal emelkedett és ez a magyarázata annak, hogy a számlabélyegbevétel nem esett vissza. Ami azt jelenti, hogy legjobb esetben ez év második negyedében, amely a költségvetési évről első negyede, az ország kereskedelmi forgalma nem esett vissza, vagyis ugyanannyi árut adtak el, mint tavaly.

Az érdekes kimutatás szerint a hatalmas építkezések és a kedvező petróleumkiviteli konjunktúra forgalma alig tudta ellensúlyozni az egyéb ipari és kereskedelmi tevékenységnél mutatkozó visszaesést. Ebből a megállapításból kiindulva, gazdasági körökben egyre komolyabban foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mi fog történni, ha az építkezési láz alább hagy, vagy teljesen megszűnik és a petróleumkivitel is stagnálás fog bekövetkezni, mint már annyiszor? Majdnem biztosra veszik, hogy a természetértékesítés által hozott gazdasági megkönnyebbülést ismét néhány idők fogják felváltani a kereskedelem és ipar számára.

A konjunkturakutató intézet által összegyűjtött adatokból még egy igen érdekes következtetést vonnak le üzleti körök. Az országrészek szerint közölt áruforgalmi adatok, valamint az illető országrészek népességi adatai közötti összehasonlítás azt mutatja, hogy a kereskedelmi élet néhány nagyobb centrumban összpontosul.

Különösen pedig Bucurestiben és a nagyobb kikötőkben. Így például az Ilfov-megyében befolyt számlabélyegilleték, tehát áruforgalom az egész ország forgalmának közel 36 százalékát teszi ki, holott a megyebeli lakosság az ország népességének csak 5.5 százaléka. Ugyanakkor egész Beszarábia, amelynek lakossága majdnem 16 százalékát teszi ki Románia lakosságának, alig 1.74 százalékkal szerepel az üzleti forgalomban. A régi királyság lakossági számaránya 39.5 százalék, viszont az ország üzleti forgalmának 72.06 százaléka erre a tartományra jut. Erdély üzleti forgalma 21.56 százalékát teszi ki az ország áruforgalmának, míg a lakosság számaránya 25.5 százalék, viszont a Bánság üzleti forgalma 7.80 százalék, a lakosság számaránya pedig 5.2 százalék. Bukovinában az üzleti forgalom 4.18 százalék, a lakosság számaránya 4.7 százalék.

A fenti adatokat román gazdasági körökben úgy értelmezik, hogy az egyes adatok között mutatkozó aránytalan eltérések a falu és a város viszonyát mutatják az áruforgalmazás és árucseré tekintetében. Míg például Ardealban és Banatban valamint Bucovinában a falu és a város között állandó áruforgalom van, a regátban és Baszarábiában az egész gazdasági élet a városokban összpontosul és egyedül az export tartja fenn a falvak vásárló erejét. Ugyanezek a számok azt is mutatják, hogy míg Beszarábiában a városok nem egyebek, mint közigazgatási és kereskedelmi gócpontok, Bucuresti vagy az erdélyi városok ipari centrumok is, ahol áruforgalmi értékeket termelnek. Következésképpen ha a gabonárák esése tovább fog tartani, amire hosszú időn belül kell még számítani, a gazdasági élet egyre inkább el fog tolni Beszarábiából és a régi királyságból Erdély és Bucovina felé, különösen akkor, ha majd Bucurestiben véget ér a sok építkezés és ezáltal a főváros jelentősége nemzetgazdasági szempontból jelentősen csökkenni fog.

Ötven éves a szedőgép

A grafikai gépipar és a könyvnyomtatás hazájában, Németországban, jelentős jubileumi ünnepekre készülnek. Most van ugyanis ötven éve, hogy az első nyomdai szedőgépet üzembe helyezték. Ez a találmány nemcsak az egyetemes műveltség kialakulására volt nagy hatással, hanem a nyomdaipart, különösen a könyv és újság-előállítás rendszerét, gyökeresen átalakította s a tömegkultúra terjesztésének egyik legfőbb eszközévé vált.

A szedőgépeket a fejlődés szükségessége hívta életre. A múlt század második felében a nyomdaiparral szemben olyan nagy igényekkel léptek fel, hogy a kézi betűszedés rendszerét meg kellett gyorsítani. Ennek az indítók az volt, hogy nevezett időben világszerte annyira felszaporodott a könyv- és újságolvasó-közönség, hogy az egyre növekedő igényeket a kezdetleges kézi szedéssel és lassú nyomtatóeljárásokkal alig lehetett kielégíteni. A nagy példány- és oldalszámú megjelenő világújságok csak úgy tudtak reggel újságot adni, ha este 10—11 óra körül a szerkesztőségek abbahagyták a munkát, ugyanis a nagy mennyiségű kéziratot kézzel kellett kieszalni s azt kénytelenek voltak igen lassújárata „gyors-

sajtókon” nyomtatni. A tipográfiai technika fejlődésének része rendkívül sok idő igényelt.

A szedőgép működésének elve az, hogy a gépkezelő, illetve a szedő egy, az írógéphez hasonló billentyűzet előtt ül s az egyes billentyűk leütésénél egy kisméretű öntőforma, a matrica kerül elő, melynek belsejében a kívánt betű bemélyített képe látható. Ha már egy sornak megfelelő öntőforma, illetve matrica gyűlt össze, úgy az egy mechanikus berendezés révén az öntőszerszemet elé jut, mely a sört egyetlen tömör darabba önti. Viszont öntés után a feleslegessé vált matricasort egy automatikus szerkezet eredeti helyére visszahozza. E rendszer segítségével óránként mintegy 6000 betű szedhető s gyorsasága mellett még az is nagy előny, hogy a betűsornak nem fogynak ki, mert a szedő egyidejűleg betűöntő és nem utolsósorban előny az is, hogy a különféle betűtípusokat pillanatok alatt lehet átváltani.

KEUSCH.

Katharina verheirathet immer dem Kleinen, wenn sie sich zu Hause umkleidet.

— Warum tust du das? — fragt eine Freundin überrascht.

— Weil der Kammerdiener ein Mädchen ist! — meint Katharina.

OZEANREISE.

— Warum tragen Sie des Nachts immer das Schlafgewand einer Frau?

— Das ist eine Vorsichtsmaßregel. Im Falle eines Schiffbruches rettet man immer Frauen u. Kinder zuerst.

„Egy mérnök, aki a CFR alkalmazásában van, magánmunkálatokat vállal“ ...

Az Univerzál írja:

A Brasovban történt szerencsétlenség, az IAR hatalmas épülőfőltben levő hangárjának összeomlása a korunkban tapasztalható haszonlesésnek, a vállalkozások körül észlelhető könnyelműségnek s a munka körüli lelkiismeretlenségnek bizonyítéka. Egy mérnök, aki a CFR alkalmazásában van, magánmunkálatokat vállal. Hangárt akar építeni azoknak a repülőgépeknek, amelyek most készülnek, vagy készen vannak. Miután más városokban és más építkezéssel volt elfoglalva, nem ellenőrizhette a betonmunkát, mely nagy figyelmet igényel. A szerencsétlenséget az elővigyázatlanság hiánya okozta. Nem áll ez egyedül. Az utóbbi évek építkezési eszenvedélye a haszonlesést is megszorította. Az erkölcselen versenyben eltekintenek a szükséges kiadásoktól is, s lehetetlen megtakarításokat eszközölnék, csak azért, hogy olcsóbban nyerhessék el a munkálatokat. Így történhetik aztán, hogy mennyiségre és minőségre nézve silány anyagot használnak munkák közben. — A brasovi szerencsétlenség ki kell nyissa a hatóságok szemét s jobban kell ellenőrizni az építkezéseket. Az utóbbi időben történt összes építkezések felülvizsgálatát kérjük, hogy megelőzhessük a szerencsétlenséget.

JÓ TANÁCS.

Egy rendőr éppen akkor megy keresztül a hidon, amikor egy kölyg felkapaszkodik a korlát-ra és a vízbe akarja dobni magát. Lélekszakadva rohan az öngyilkos-jelölthöz és így szól hozzá:

— Nézz, kedves nagysád, ha most itt beugrik a vízbe, náthát kap. Nekem maga után muszáj ugrani, hogy kihúzzam és közben én is náthát kapok. Aztán meg nagy csödület is támad, bevitálják a rendőrségre és még egy csomó más kellemetlensége is lesz. Kell ez nagysádnak? Inkább menjen szépen haza és otthon nyugodtan akassza fel magát.

Bajok a CFR szállítások körül.

Az Argus jelentése szerint a CFR vezérigazgatósága szeptember 5. napjára árlejtést tűzött különböző anyagok szállítására. Az árlejtés azonban eredménytelen maradt, miután egyetlen CFR szállító sem tett ajánlatot szállításra. Az Argus azt is megjegyzi, hogy ez nem az első, hanem már második ízben történt, mert már az augusztus 16-i árlejtés is eredménytelen maradt. A lap ezt a CFR vezérigazgatóságnak tulajdonítja, mely úgy intézkedett, hogy az 1935. évi július hó 19. előtt kelt tartozásokat a vasúti kötelező-jegyekkel fogja kifizetni. A CFR szállítói így igen nehéz helyzetbe jutottak, miután egy a bank, mint a magánhitel megvonkák tőlük s az állami cégek-intézet, mely a CFR-elleni követelésekre eddig 30 százalékos előleget fizetett, újabb szintén elutasítja a kölcsön iránti kérelmeket s csak akkor nyújt hitelt, ha a kérvényező a CFR nyilatkozatával igazolja, hogy a kérdéses követelést készpénzzel s nem kötelező-jegyekkel fogja a vasut kifizetni. Érthető tehát, hogy a CFR szállítói a további szállításokról miért tartózkodnak. Az érdekelt cégek a kötelező-jegyek kibocsátására vonatkozó rendelkezés visszavonását kérték a CFR vezérigazgatóságtól. Az Argus úgy tudja, hogy a vezérigazgatóság módosítani fogja a rendelkezést és készpénzben fizetik ki az egymillió lejig terjedő követeléseket.

NEMES BŐSSZU.

Egy vidéki hotelben arra ébred a fáradt utas, hogy a szomszéd szobában szerelmespár száll meg.

— Edes vagy, — sóhajtozva egész éjjel a kölyg, — be kellene téged aranyozni.

Másnap reggel az utasó hordó kelt és mikor a szerelmespár szobájába, mellett alvó, járódon behopogtatott.

— Ki az? — ijedtek fel a mély álomba merült szerelmesek.

— Az aranyozó van itt, kérem, — szállt az utasó és elégtelével sietett tovább.

Az iparművészeti színvonalu szobafestést letörte a krízis...

Mit mond Rössler Károly főtanácsos, a szobafestők bécsi ipartestületének elnöke az ősrégi és nagyműve iparágának mai problémáiról?

Reményt nyújt a javulásra a kitűnő osztrák iparpolitika

A bécsi mintavásáron általános és méltó feltűnést keltett a bécsi szobafestők és mázolóik külön kiállítása, amely a legszélesebb körök figyelmét hívta fel erre az éppen olyan régi, mint fontos iparágra.

A bécsi szobafestő és mázoló öén szabályzatait 187 év előtt Mária Terézia, a nagy császárnő szentesítette. A világváros növekedésével párhuzamosan virágzott és fejlődött a bécsi szobafestő és mázolóipar, amely most, a gazdasági válság okozta dekonjunktúra ellenére is példaadón mutatja be, hogy a bajok közepette is tud a viszonyokhoz alkalmazkodni.

Egy iparág sincs olyan szoros összefüggésben az építkezéssel, mint a szobafestő és mázolóipar. Most, hogy az építkezések szünetelnek, Bécs városának több mint ezer szobafestő mestere súlyos körülmények közé jutott. Többnyire javításokból élnek és valósággal élethalálharcot folytatnak a versenytársak egymással.

Rössler Károly főtanácsos, a szakmabeli ipartestület bécsi elnöke panaszkodik a kézműipari árharcnak ezt a tipikus példáját. Láthatjuk ebből a nyilatkozatból, hová vezetnek ezek az egymást lehengerelő árszállítások s milyen nehéz a mai viszonyok között olyan rendeléseket találni akik a lakás fényűző kifestésére áldozatot tudnak, vagy akarnak hozni.

— A szobafestők és mázolóik olyan ipart üznek, — jelentette ki az ipartestületi elnök, — amire az idők végtelenségéig mindig szükség lesz. Minden hidépítés, vagy acélszerkezet felállításánál szükség van erre az iparágra, hogy a műveket a rozadtól és az időjárás behatása által okozott károktól megóvják. Sajnos azonban, ott, ahol a festés fényűzési iparrá válik, a lakások díszítésénél, a butorok festésénél, amikor átmenetet jelent a műiparhoz, nagyon sokat veszített.

Elmeséli még az őszbeccsavarodott főtanácsos, hogy a régi, boldogabb időkben, amikor a bécsi festőmestereket a morva, cseh és magyar mágánások kastélyaiba hívták meg, ahol mesés híres művészetüket csengő aranyokra váltották, a világ minden tájáról a birodalmi szék- és fővárosba gyűltek vándorlegények és tanoncok, hogy műipari kiképzést nyerjenek. Sajnos, ezek a hajdani boldog idők régen elmúltak.

— A modern lakások.... Bár csak már rájőnének, hogy az egyszerű fal, legyen az bár a legszebb rózsaszínű vagy világos-zöld, mily kellemetlen hatással van az ember kedélyére. Belátta ezt sok belső építész is, akik csinos, könnyed, vidám díszítéseket terveznek az egyszínű alapra. Hol van azonban ez a régi pompás és dus falfestéstől. Bécsben különben általában kevés a modern elvek szerint festett lakás. A lakások legnagyobb részét a régi modorban festetik. Ennek ellenére kevés a javítási munka, mert inkább hagyják, hogy színehagyott, sőt repedések legyen a fal, semhogy megszépítsék a festést.

— Mióta a kormány a házjavítások költségeit 20 százalékanak a községek által való megtérítését engedélyezi és mert más ilyenirányú intézkedések is történtek, a közsegtség hatással volt a bécsi szobafestő és mázoló iparra. Ennek köszönhető, hogy az év folyamán némi javulás mutatkozik és remény van a további javulásra is.

Érdekesen magyarázza Rössler főtanácsos az átmenetet a fényező mesterségről az autókarooszéria készítésére. Itt mutatkozott be igazán a bécsi kézműiparos vállalkozó szelleme és hozzáértése, amikor üzemenek megváltoztatása nélkül a hintó és batárkészítésről át tudott térni az autókarooszériák készítésére.

A bécsi szobafestők és mázolóik ipartestülete mindent megtesz az ősrégi iparág fejlesztéséért és fentartása érdekében.

ILLUSZTRIS TENORISTA.

— Legyen szíves, kedves mester, énekeljen valamit a vendégeknek.

— Nagyon szívesen, de nem lenne jobb később?

— Nem, most énekeljen, mert táncolni szeretnék és azt akarjuk, hogy kiürüljön a terem.

Kötelező iskolai

diákegyenruhák, önkéntesek katonai felszerelése

a koncentrációs bevonulásokra ujonnan előírt egyenruhák olcsón, gyorsan és jutányosan

MARITA

egyenruha és polgári szabóságában ARAD, Str. Brancovici 5.

KIEGYEZTEK.

— Mi van azzal a fiatallamborral, akit csalsz ert feljelentettél?

— Kiegyeztünk.

— Hogyan? Megtárgyaltad a kárt?

— Nem. Felcsigul vette a lányomat.

OH, AZ A POSTA!

Az ismert nagykereskedő üzleti ügyben vidékre utazott. Néhány nap múlva haza érkezett és hajnal felé járt az idő, amikor a lakására ért. Óvatosan nyitott ajtót és lábujjhegyen ment be a hálószobába. Rémes, amit ott látott. Nem réselt semmi dolgot, csak annyi értekel el, hogy a sötét hálószobában jelen volt a cégtársa is.

Egy csatározás és minden villanyfényre berobbant. A nagykereskedő összeroppant a két kezét és így szólt:

— Róza, hát nem kapad meg a táviratot?

Kele Sándor dr. előadása Targumuresen a forgalmi adótörvény bonyolult intézkedéseiről.

Kele Sándor dr., Az Iparos jogi szakrovatának népszerű rovatvezetője múlt vasárnap délután hasznos és érdekes előadást tartott a targumuresi Magyar Iparos Egyesület székházában „A forgalmi adó és a kisipar” címen, a számos iparost érdeklő kérdéseiről. Kele dr. előadásán, amelyet szép számban hallgattak meg a székely főváros érdeklő iparosai, kiderült, hogy sok olyan iparos van Targumuresen, aki hosszú idő óta fizeti a forgalmi adót, holott annak viselésére a törvény nem kötelezi. Előadó a vonatkozó törvények és rendeletek minden hallgató által megérthető, világos formában történt ismertetése után kimerítő felvilágosítást nyújtott Vigh István asztalosmester és mások által feltett kérdésekre is. A nívós előadást Bustya Béla építész, egyesületi elnök köszönte meg Kele Sándor dr.-nak, akit a székely főváros iparosai nevében meleg hangon üdvözölt.

KALAND.

— Rémes kalandom volt a tegnap. Szerencse, hogy szerencsésen végsőddott.
— Hagyd hallanom.
— Megye a sötét éjszakában az utcán, szomban jön velem egy hatalmas természetű ur és megkérdezi, hány óra?
— Egy óra van, — mondtam. — Az ur erre hatalmasan pofon vágott.
— Hol van itt a szerencse?
— Képzeld, ha egy órával előbb tette volna fel a kérdést.

Leire szóló csekket behozhatnak a külföldiek az országba.

A Banca Nationala számos olyan esetről szerzett tudomást, amikor a határállomásokon működő vámhivatalok a külföldi utasoktól elveszik a leire szóló csekket a kölcsönösség elvére való hivatkozással.

Mondanunk sem kell, hogy ugyanakkor, amikor a kormány minden erejével az idegenforgalom fellendítését vette tervbe, az efféle intézkedéseknek igen kellemetlen visszahatása van annál is inkább, mert ez teljesen önkényes.

A Monitorul Oficial 1935. évi 85. számában megjelent törvény csak a külföldön lévő effektív lej behozatalát tiltja meg, míg a csekkre nézve nem tartalmaz tiltó intézkedést.

A Banca Nationala a hozzá érkezett panaszok kapcsán most értesítést küldött a vámhivataloknak, amelyeket felszólított, hogy hasonló ténykedéstől a jövőben tartózkodjanak.

ÜZLETI JOZANSAG.

Samu bácsi megházasodott; elvett egy csapnát öt nőt. Mikor megkérdezték, hogy ez mi, azt mondta, ez nála tökebefektetés.

Alig telik el néhány nap, Samu bácsi gyönyörű fiatal lányt jelenik meg a korzón.

— Na és ez meg micsoda? — kérdezték tőle.

— Ez a kamat.

— És a töke?

— Nem lesz hozzányulva.

Minden bizományi eladás után fizetendő a proporcionális adó.

A központi bélyegügyi bizottság legutóbb határozatot hozott, amelynek értelmében a bizományi szerződések után fizetendő 0.50 és 1 százalékos proporcionális adó minden bizományi eladás után fizetendő, ha a folytatólagos szállítások meghaladták azt az értéket, amely után az adó ki lett fizetve.

A romániai gyáriparosok szövetsége, az UGIR ezzel kapcsolatban interveniált a pénzügyminiszteriumban és rámutatott arra, hogy a bélyegügyi bizottság eme intézkedése sérti a felek között fennálló megállapodást, illetve a megbízó részéről a bizományosnak nyújtott hitelt, amennyiben ez a határozat a bizományi szerződés utáni adót forgalmi adóvá alakítja át.

Az UGIR ezért azt kérte, hogy térjenek vissza a régi adózási módhoz, azaz a bizományi szerződés maximális értéke után kivetendő adóhoz.

Arad új polgármestere Aradért

Coţioiu Romulus dr. felvette az összeköttetést az aradi ipartestülettel és részletes iparosprogramot dolgoztak ki a rögtönzött értekezleten.

Állandó ipari kiállítás Aradon és a kontárkérdés rendezése a program főpontjai

Múlt pénteken Coţioiu Romulus dr., az interimár bizottság új elnöke, aki az aradi ipartestületnek évek óta ügyésze, az esti órákban felkereste az ipartestület vezetőit. A rögtönzött értekezleten, amelyet ebből az alkalomból tartottak, Vuleu I. Maxim ipartestületi elnök, Krón Lénárd társelnök, Feier Stefan, Moskovits Izidor alelnökök, Vandracsak Ignác gasda és Holló Frigyes számvizsgáló bizottsági elnök jelentek meg.

Az általános jellegű tanácskozások alkalmával felvetődtek mindazok a kérdések, amelyek egyrészt a sérelmek orvoslása, másrészt iparosérdekű akciók megindítása révén Arad iparosága kritikus helyzetbe jutott megélhetésének biztosítását szolgálnák. A polgármester jegyzeteket készített a felmerült javaslatokról és megígérte, hogy a maga részéről minden lehetőt megtesz az idvös célok érdekében.

Az értekezleten elsősorban az a terv vetődött fel, hogy Arad város erkölcsi és anyagi segítésének igénybe vételével

állandó jellegű kézműipari kiállítást szervezzenek Aradon.

Remélhető, hogy a kiállítás sikerének biztosítása céljából sikerül időnként a CFR-től vasuti kedvezmények kieszközölése is.

Coţioiu dr. polgármesternek nagyon tetszett a fölvetett eszme. Kijelentette, hogy azt

az „Aradért” mozgalom keretében megvalósuláshoz fogja segíteni.

Elpanaszolták az ipartestület vezetői, hogy bár miniszteri rendelkezés szigorú üldözi a kontárokat, sőt azokat is, akik a kontárok részére rendelkezéseket adnak, mégis virágzik Aradon az építőiparban a kontárkodás. Míg az elismert építésszek nehéz anyagi viszonyokkal küzdenek, a fedezőmesterek támogatása révén kontárok végeznek nagyobb építkezéseket.

Felemlítették ezzel kapcsolatosan az iparosok, hogy a város maga is előmozdítja a kontár-

kodást, mert nagyobb keretek között mongó lakóházak, asztalos, ács, lakatos, vízvezeték-szerelő és fényező műhelyeket tart fenn, saját rezsijében végez el komoly munkálatokat. Pedig a városnak nincs ehhez iparjoga és az adófizető aradi iparoságnak támaszt versenyt. Amellett nem is bizonyos, hogy a házi munka-kivitel mindig olcsóbb. Példa a Mures-parti székek festése, ahol a városnak 20 leibe került 1—1 szék megfestése, amire a vállalkozó 12 leiert is vállalkozott.

A polgármester kijelentette, hogy a kontárkérdéssel behatóan kíván foglalkozni, ezért felkérte az ipartestület vezetőit, készítsenek díjazásos kidolgozást azoknál a szakmáknál, amelyekben a város is tart fenn műhelyt, hogy így a különbözőről meggyőződjék.

Szótartették az iparosok a polgármester előtt az Ipartestületi Aggmenház ügyét is és ehhez a város anyagi támogatását kérték. Erre vonatkozólag Coţioiu Romulus dr. ígéretet tett, hogy a jövő évi költségvetésben biztosít alapot a szép cél támogatására.

Az ipartestületen folytatott tárgyalásokkal kapcsolatban Coţioiu Romul dr. polgármester elmondotta, hogy az iparosok valóban több életrevaló ötletet penditettek meg és azokhoz a város segítségét kérték. Egy-egy ötlet már nem is tartozik a város hatáskörébe, hanem az „Aradért” mozgalom keretében kívánczik. Örül, hogy megismerhette az iparosság nézeteit, kíváncságot és reméli, hogy sikerül érdekeikben hathatósan cselekedni.

Ami pedig az „Aradért” mozgalmat illeti, annak a reményének adott kifejezést, hogy már a legközelebbi időben összehívja azt az értekezletet, amelyen az arra hivatott kereskedelmi és ipari tényezők közreműködésével a legnagyobb részletességgel megvitatják majd mindazokat a módokat, amelyek a várost kiragadhatják a jelenlegi, mostoha viszonyokból.

Új vasuti rendtartás a külföldről érkező bérmentesített áruk kezeléséről

A vasut kereskedelmi igazgatósága a külföldről érkező bérmentesített (frankirozott) áruk kezelésére vonatkozólag fontos utasításokat adott ki. Az igazgatóság által kiadott rendelet három esetet különböztet meg:

1. Ha a szállítmány feladó állomásától az érkezési állomásig van bérmentesítve;

2. Ha a szállítmány csak a romániai határállomásig van bérmentesítve és végül, ha

3. A szállítási költség a feladóállomáson készpénzben ki lett fizetve és a szállítás frankirozási bárca alapján történt.

Az első két esetben a romániai határállomások a szomszéd állam vasutjától transit-listával veszik át a szállítmányt taxamentesen (kivéve a Magyarországról érkező szállítmányokat).

A 3. pontban említett árukra nézve ismét két

eset áll fenn:

a) ha a bérmentesítés a határállomásig vagy b) az érkezési állomásig történt.

Az első esetben a határállomás frankirozási bárca és minden taxa nélkül veszi át a szállítmányt, míg a második esetben a szomszédállam határállomása az idegen területen eszközölt szállítás díját bevezeti a szállítási dokumentumokba és a frankirozási bárca, amelyeket ezután átad a román határállomásnak a további kezelés végett.

A határállomásokon a legnagyobb figyelemmel ellenőrzik a szállítási dokumentumok frankirozást megjelöléseit és ha megállapítják, hogy az érkezési állomásig bérmentesített szállítmányhoz a frankirozási bárca nincs mellékelve, úgy az állomások azt nem fogadják el.

NEMZETI KASZINÓBAN.

— Achisztid, csókoljál már te szecheccent?

— Apchozimide.

— Hogy échtsem ezt?

— Ugy, hogy az illető kéménysepcsh volt...

LEANYKÉRÉS.

— Fiatalember, maga nagyon megtisztelt minket a kérésével, de közölnöm kell, hogy tegnap a tőzsdén az egész vagyonom eluszott.

— Borzasztó csapás. Nincs szívem hozzá, hogy most még a lednyától is megfosszam.

— Megengedett eltérések az importált áruk-nál. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a megengedett 5 százalékos értéktérítés a behozatali engedélyekben szereplő a ténylegesen behozott áru-érték között nem vonatkozik a kompenzációs alapon importált árukra, melyeknél ilyen eltérés nem engedhető meg. Ami az 5 százalékos súly-eltérést illeti, a kompenzációs alapon behozott áruknál ez is csak akkor engedhető meg, ha a súly-eltérés kizárólag az áru csomagolásából, de nem magának az árunak mennyiségéből származik.

Mit várhatunk a román- oroszk kereskedelmi szerződéstől?

Megírták a lapok, hogy Oroszország Bucurestii követe: Osztrowszky M. Moszkvában időzik, ahonnan előreláthatólag annak a kereskedelmi szerződésnek és fizetési egyezménynek jóváhagyásával fog visszatérni, a melyet még elutazása előtt Bucurestiben dolgoztak ki a két ország áruforgalmának újrafelvételére. A kereskedelmi viszony és az árucsera megindítása egy országgal sem olyan komplikált, vagy olyan egyszerű, mint Oroszországgal, ahol magánkereskedelem nincs, győző és eladó csak maga a Szovjet lehet. Ebből az következik, hogy az árucsera elszámolás sokkal egyszerűbb, mint a magánfelekkel, de következik az is, hogy az orosz államnak el kell szenvednie mindazon korlátozásokat, a melyeket az érvényben levő külkereskedelmi szabályzat a magánfelekre előír. A Szovjet ehhez hozzá is járult, de biztosította magának azt, hogy megkapja tőlünk mindazon előnyöket, amelyeket Románia bármilyen más ország alattvalóinak engedélyez. Más szóval

a kereskedelmi szerződést a legtöbb kedvezmény elve alapján kötik meg.

Mindkét állam automatikusan engedélyezi a másikkal mindazon kedvezményeket, amelyeket harmadik államokkal kötendő szerződéseiben engedélyez. Ettől az elvtől Oroszország csak egy pontban tér el: nem kötelezi magát olyan kedvezmények nyújtására, amelyeket önálló államként volt tagállamainak: Lettországnak és Észtországnak nyújt.

A hozzánk importálandó orosz áruk éppen egy kontingentálás alá esnek, mint más országokból behozott áruk, a Szovjet kikötötte, hogy az orosz áruk nem részesülhetnek mostohább bánásmódban, mint bármely más ország áruja, tehát nem fizethetnek magasabb vámot és kontingens-díjakat és nem terhelhetők magasabb behozatali jutalékkal sem.

Megállapodás jött létre az elszámolásokról tekintetben is olyanképpen, hogy Oroszországnak áruszállításból származó követeléseit a Banca Nationalához fizettetik be az orosz állampénztár javára,

ezek az összegek később megállapítandó árfolyamon dollárral alakíttatnak át

A keret, amelyben az orosz-román árucsera lebonyolítható, megállapítást nyert. A kérdés csak az, hogy kereskedőink és gyárosaink tudnak-e majd üzleteket kötni a Szovjettal, amely ezek szerint nálunk is felállítja kereskedelmi kirendeltségét. E kirendeltségek közül azonban csak a németországi tudott és román áruk vásárlására fordíthatók. Lényékeny forgalmat lebonyolítani, amíg ott a demokrata uralom volt. Hitlerék hatalomra jövéte óta ezek az üzletek megszűntek. Román viszonylatban

szőrme-árakon kívül egyéb orosz termény állg jön figyelembe,

mert Oroszország export-cikkei nagyrészt azonosak a mi kiviteli cikkeinkkel.

LA OFITERUL STARII CIVILE.

Mirele indignat: — Este oare uzual ca oamenii să fie lăsați timp de un ceas să aștepte?
Funcționarul: — Da, da. Intotdeauna acordăm un termen de grație.

VON ES ZU.

Frau von Pollákknál vendégek vannak, akiknek bemutatják a gyerekeket. A nőrsz sorra elvezeti a kicsiket és Pollákné mondja:

— Der ist Edmünd von Pollák.

— Diese ist Cecilie von Pollák.

— Dieser ist Adolár von Pollák.

Most a legkisebbik körül sorra:

— Und diese ist die kleine Elisabeth.

— Was? — szól erre egy vendég, — diese ist nicht von Pollák!

Az italmérési engedély illetéke alól való mentesítésüket és a bortermelők kedvezményének megvonását kérik az italmérők

Kereskedőmozgalmak a gyárak fiókjai ellen

Constantinescu alminiszter konkrét javaslatokat kér

Az árak fokozatos emelkedése következtében, amely különösen az előrendelt közszükségleti cikkeknel mutatkozik, a kereskedelmi életben határozott visszaesés mutatkozik. Ugyanakkor a különféle közterhek emelkedő tendenciát mutatnak. A helyzet súlyosbodásának hatása alatt sorra megmozdulnak a különböző gazdasági csoportok és alakulatok, hogy a maguk érdekeinek fokozottabb védelmét sürgessék meg a kormánynál.

Az elmúlt napokban például az italmérők, vendégforgók, kereskedő front, valamint a nyomdai-
iparosok küldöttsége jelent meg M. Constantinescu pénzügyi alminiszternél, hogy különféle sérelmeiket és kívánságaikat előterjessék.

Az italmérők kérték, hogy a szesz törvény módosításával mentesítsék őket az italmérési engedélyekért fizetendő díj alól, illetve a kincstár a szeszitalok termelési helyén vesse ki ezt az illetéket, mert ebben az esetben mindenki csak az általa ténylegesen eladott mennyiség után fog fizetni és nem a kincstári közegek által igen sokszor teljes önkényességgel megállapított, aránytalanul magas illetékeket. Ezenkívül kérték, hogy a szőlőtermelőktől vonják be a kicsinybeni eladásra jogosító engedélyeket és minősítsék őket nagykereskedőknek.

A nyomdászok küldöttsége azt kérte, hogy a

kisüzemek tulajdonosait mentesítsék a forgalmi adó alól.

Constantinescu alminiszter a szeszitalkereskedőkkel közölte, hogy majd jelentést kér a szeszmonopólium igazgatóságától az általuk előterjesztett kívánásokra vonatkozólag. A szeszmonopóliumnál már az elmúlt évben készült egy referátum ezekben a kérdésekben, éppen a vendégipari munkaadók közreműködésével.

Ami a nyomdatulajdonosok kívánságát illeti, arra a miniszter nem tudott pozitív ígéretet tenni, hanem arra kérte a különféle gazdasági csoportok képviselőit, hogy a kincstárral kapcsolatos mindenféle általános jellegű és érdekű kérdésben terjesszenek eléje október elsejéig konkrét javaslatokat és memorandumokat, amelyeket feltétlenül figyelembe fog venni, ha objektíven tekintettel lesznek nemcsak a maguk, hanem a kincstár érdekeire is.

Nem kevésbé érdekes megmozdulásuk volt a brailai kiskereskedőknek. Az ottani Sfatul Negustoresc elhatározta, hogy akciót indít a gyári fióküzletek megszüntetésére, mert azok tönkreteszik a kiskereskedőket. Ha pedig a kormány erre nem hajlandó, akkor kérik, hogy a gyári fiókokat is ugyanolyan alapon adóztassák meg, mint a kiskereskedőket.

A legnagyobb szigort alkalmazzák a lisztilletékek behajtásánál

Az előirányzott 40 millió lej helyett 48 millió folyt be a címen a múlt hó folyamán.

Sok ezer lej birságot róttak ki és több sütő- műhelyt bezártak

Mint ismeretes, a lisztértékesítési illetmények kapcsolatban a kis- és középalmok szövetsége megegyezést kötött a kormánnyal, hogy a falusi hengeralmok részére az általánadó rendszerét alkalmazzák. Az általánadót életbe léptető miniszteriumi rendelet már a legtöbb pénzügyigazgatósághoz meg is érkezett és augusztus 15-ére visszamenő hatállyal életbe is lépett. A rendelet szerint a nem kereskedelmi jellegű falusi malmok hengereik folyómétereit után évi 4 ezer lej általánadót kell fizessenek. Az általánadó fizetése havi részletekben történik.

Az általánadó alá eső falusi malmok továbbra is csak úgynevezett falusi őrlést végezhetnek és csak a vámként kapott búzát őrlhetik meg s hozhatják forgalomba. Ez után a forgalomba hozatalra engedélyezett lisztmennyiség után azonban előzetesen ki kell fizetni a 25 banis hadfelszerelési és 90 banis értékesítési illetéket.

A malmok hengereinek folyómétereit után járó 4 ezer leies adó havi részleteit minden hónap 10-éig be kell fizetni, ellenkező esetben egyetlen havi részlet kifizetésének elmulasztása is az általánadó kedvezményének elvesztésével jár. Az adót a malmok által bejelentett vallomási iverk alapján állapítják meg. A vallomási iverk adatait később hivatalosan is ellenőrzik. Azok a malmok, amelyek elmulasztották a vallomási iverk benyújtását, továbbra is fizetik a kilogrammonként megállapított illetékeket.

Az általánadóval kapcsolatban a napokban érkekezlet volt a pénzügyminiszteriumban, ahol Negure földművelésügyi államtitkár jelentést tett, mely szerint az illetékekből a várt havi 40 millió lei helyett 48 millió lei folyt be a múlt hónap folyamán. Az érkekezleten a miniszter fel-említette, hogy több ezer lei birságot róttak ki már eddig is a kihágások elkövetői ellen és több sütőműhelyt be is zártak.

Beiratások az aradi leánytanonciskolába.

Az aradi leánytanonciskolában a beiratások szeptember hó 16, 17 és 18-án délelőtt 9-től 12-ig eszközölhetők. A pótvizsgákat szeptember 16 és 17-én reggel 9 órakor tartják meg.

Tandíj 250 lej. Szükséges okmányok: iskolai bizonyítvány, keresztlevele és szerződés bemutatandó

VARIÁCIÓ.

Berlinben megjelent annak idején egy lap, amelyik a szeredemmel foglalkozott

Az volt a címe: ER und S'IE.

A lap rosszul ment, mire megváltoztatták a címet így: ER und ER.

De az idők változtak és változott a lap címe is, S'IE und S'IE lett.

Es ma?

Má úgy hívják, hogy ICH und ICH.

— Megalakult Aradon a borbély és női fodrászalkalmazottak szakszervezete. Az aradi szakmunkásság szervezkedési akciója során a héten megalakult a borbély és női fodrász alkalmazottak szakszervezete. Az alakuló ülésen 35 szakmunkás jelent meg és a következő vezetőséget választották: Elnök: Rácz Károly, alelnök: Thum Ferepc, titkár Winkler Miksa, pénztáros Angi László, ellenőrök Igrioz György, Matejkovics Mihály, Fackelmann Ferdinánd. Megválasztottak ezenkívül 8 választmányi tagot. A szakszervezet elsősorban a 8 órás munkaidő tiszteletben tartásáért és a záróra pontos betartásáért küzd és programjába vette az általános dráguláshoz arányított bérkövetelések elérését is.

DON JUAN.

— Ești un Don Juan incorrigibil. Te-am văzut cu o doamnă cu care nu te mai vădusem.

— Trebuie să fi fost soția mea.

Uj panaszcsappék a betegsegélyző elleni panaszok tengerében

A Chisineu-cris-i betegsegélyzőről már több ízben írtak a lapok. De jót soha. Most ujra írni kell. Ime:

Urbán Károly ottani bognármester Hízó Károly nevű tanulója megbetegedett. Láza volt, sugott a feje és égött a homloka. Nem tudta senki, mi történt vele. A lázas fiú elment gyalog Szakadára a betegsegélyző orvoshoz. Mert helyben nincs. Hogy miért nincs, ez titok. Szakadaron órákig várt. Végre megérkezett finom gépkocsiján az orvos. Illetve csak a betegek látták úgy, hogy megérkezett. Átutazott... Szigoruan és kizáróan rangrejtve. Meg sem állt és tovább rohogott, mint egy herceg. A betegek pénzén, munkáján, tagdíján s izzadságán. A fiú hazajött. Még nagyobb láza lett. Másnap ujra visszagyalogott Szakadára. Az orvos fogadta is, de csak ötpercre. Azután elcsúszott.

—Nincs időm. Menjen át Simándra, a helyettesemhez.

Mondta és távozott. A fiú nem ment Simándra. Mert negyven fokos láza volt. Düllöngő léppéssel és vörös szemekkel hazament és elment egy magánorvoshoz. Paratífusza volt.

A betegsegélyző orvos azt mondta, hogy nincs ideje. Hát mihez van ideje? Ahoz, hogy felvegye a fizetését és elköltse? Ahoz van ideje? De azokhoz, akikből él, már nincs? Miféle erkölcs ez?

De gyertünk tovább:

Hodorka Péter 38 éves becsületes, tisztességes lapészallító Aradon. Derék munkásember, aki minden héten pontosan fizet a betegsegélyzőnek. Néhány nappal ezelőtt felesége gyermeket szült. Hodorkának hat hétre napi tiszteles táppénzt kellett volna kapnia. Tehát összesen 420 lejt. Ehelyett 200 lejt kapott. Mikor reklamált, ordítottak. A betegsegélyző annyit ad, amennyi neki tetszik — ez volt a válasz.

Hát itt tartunk? Hogy nem törvény és jog, paragrafus és országgyűlés szabja meg a taxát, hanem az „ahogy tetszik”?

Ujabb malomrendelet az átalányilletékek lerovásáról.

Mi is megirtuk azt az intézkedést, hogy a pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, melyben a falusi hengertermek illetékét szabályozza oly módon, hogy a hengerek folyómétere után évi négyezer lei illetéket kell fizetni.

Es a rendelkezés megérkezett az aradi pénzügyigazgatóságra is. Most ujabb rendelet érkezett, amely utasítást tartalmaz a fizetendő átalányilleték lerovására nézve. Eszerint az átalányilletéket a fogyasztási adókról szóló 1935 április 1-i törvény 4. szakasza értelmében kell fizetni.

Az illeték azt a oált szolgálja, hogy az ellenőrzést megkönnyítse és hogy a falusi öröklő ne kényszerüljön a 25 banis illetéket az öröklés alkalmával fizetni. Átalányilletéket csak azok a malmok fizetnek, amelyeknek erre engedélyük van ezenkívül pedig nyilatkozatot adnak, hogy az átalányilletéket fizetni fogják.

A hengerek folyómétere utáni négyezer lejes illetéket havi részletekben, minden hónap tizedikéig kell fizetni. A pénzügyminiszteri rendelet értelmében az átalányt fizető malmoknál megszüntetik az ellenőrzést.

DER ANFAENGER.

Pick lernt Tennis spielen und benimmt sich dabei sehr ungeschickt. Er glaubt jedoch, sehr geschickt zu sein, und fragt seinen Trainer stolz:

— Nun, was sagen Sie zu meinem Spiel?

— Ganz gut, — erhaelt er zu Antwort, — aber mir gefaellt Tennis doch besser.

Megrendszabályozzák Clujon a kenyér sütését, raktározását és általában az élelmiszerek eladását

Dragan cluji polgármester és dr. Vlad városi főorvos aláírásával a napokban hirdetmény jelent meg Clujon, mely az élelmiszerek árusítását, elsősorban pedig a kenyér sütését, szállítását és eladását szabályozza.

A 27 szakaszból álló rendelkezés főképpen a sütőműhelyek szigorú tisztaságát írja elő és megtiltja, hogy a kemencéből kiszedett kenyeret a földre rakják.

Kötelezi a sütőmestereket arra, hogy alkalmasotainak tiszta ruhát adjanak és szigoruan megtiltja, hogy a műhelyekben idegen anyagot tartsanak. A műhelyek ajtajára és ablakára sodronyszövetből hálót kell készíteni. A kenyeret csak jól szellőző és tiszta szekrényekben szabad tartani, egymásra rakni nem szabad. A kenyeret csak csukott és belül bádoggal bélelt, jól szellőző kosokban, vagy autókban szabad szállítani. Az ucai süteményárusítók csak tiszta ruhákban és

szellőztethető csukott szekrényekből árusíthatnak és a szekrényeken a tulajdonos neve fel kell legyen tüntetve. Kézzel a süteményekhez hozzányulni nem szabad. A sütemények ucai árusítására a főorvos engedélyét kell kikérni. Üzletekben a kenyeret és általában az élelmiszereket csak drótzövettel védett szekrényekben szabad tartani, külön mérleget kell használni és kimérés előtt a kiszolgálónak minden esetben kezet kell mosni. Petróleumot az élelmiszerekkel egy helyiségben nem szabad tartani.

Az új rendelkezések 15 nap múlva lépnek életbe. Minthogy a rendelkezések olyan szigoruanak, hogy több sütőműhely megszűnését vonná maga után az azonnali hatályba lépés, az érdekelt iparosok és kereskedők a napokban fel fogják keresni a polgármestert és főorvost, akiket arra fognak kérni, hogy az életbeléptetési időt hosszabbítsák meg.

Nem engedték el a 44 százalékos többletet a betegsegélyző külföldi gyógyszer szállitmányai után sem

Az új külkereskedelmi rendszer életbe léptetése óta megdrágultak a külföldi gyógyszerkülönlegességek is. Annak ellenére, hogy az importdézákért a Banca Nationala csak 44 százalékos árfolyamtöbbletet számít fel, a gyógyszerkülönlegességek és rendes gyógyszerek ára 50 százalékkal emelkedett. Elsősorban a német, svájci és francia cégek mentek fel áraikkal, míg például a magyar, lengyel, osztrák és más készítmények ma is a régi áron kerülnek forgalomba.

A gyógyszerek megdrágulása különösen súlyos helyzetet teremtett a társadalombiztosító pénztár által fenntartott munkáskórházak és gyógyszerlerakatok részére. Mint ismeretes, az év tavaszán a betegsegélyző sokmillió gyógyszer-szállítására tartott árlejtést s azon a megrendelés

75 százalékát külföldi cégeknek adta, holott bizonyos készítményekben a belföldi laboratóriumok és gyárak azonos feltételű ajánlatot nyújtottak be. A megrendelt gyógyszereket most akarja behozni a betegsegélyző és mert a költségvetésében előirányzott összeget nincs jogában túllépni, kérésintézt a Banca Nationalához, a pénzügyminisztériumhoz és kereskedelmi minisztériumhoz, hogy engedjék el a 44 százalékos devizakülönbözetet. A válasz mind a három helyről elutasító volt. Tekintettel arra, hogy a munkásbiztosító kórházakban és diszpenzárokban jóformán teljesen kifogyott a gyógyszer, a munkáspénztár igazgatósága kénytelen volt a 44 százalékos valutatöbblet kifizetését elrendelni.

Szigoru miniszteri utasítás szerint tőkekamatadót és személyzeti adót nem fogadnak el határidő után

Kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel a késedelemes fizetéseknél.

A pénzügyminisztérium arról értesült, hogy egyes adóhivatalok elkésve is elfogadják a tőkekamat- és személyzeti adó befizetését minden büntető szankció alkalmazása nélkül. Ugyancsak elfogadják ezeket az adókat a minisztérium által adott beleegyezés alapján is anélkül, hogy információkat szereztek volna be, hogy fel lett-e véve kihágási jegyzőkönyv vagy sem. Tudvalevőleg a minisztérium ezeket a büntetés nélküli fizetéseket csak abban az esetben engedheti meg, ha kihágási jegyzőkönyv még nem lett felvéve.

Tudomást szerzett a pénzügyminisztérium olyan esetekről is, hogy egyes adózók a kivetési pénzügyigazgatóságtól utalványt kapnak azokra az adókra nézve, amelyeket a törvény által előírt határidőn belül levonás útján szednek be, de a fizetést csak egy-két hónap múlva, sőt még későbbben eszközlők. A behajtó közegek nem veszik figyelembe az utalvány keltét és elfogadják az adót a határidőn túl is büntetés alkalmazása nélkül, dacára, hogy ez a kihágás a törvény 106. szakaszában előírt büntetés alá esik.

Az így előforduló vitás helyzet megszüntetésére a minisztérium a legszigorubb utasításokat adta ki, hogy sem a tőkekamatadót, sem a személyzeti adót nem szabad határidőn túl elfogadni. Ha a befizető rendelkeznek a minisztérium beleegyezésével arra nézve, hogy az adó a törvényes határidő után büntetés nélkül befizethető, úgy előbb meg kell győződni arról, hogy a megállapított végző közegek nem vettek-e fel kihágási jegyzőkönyvet a befizetés napjáig?

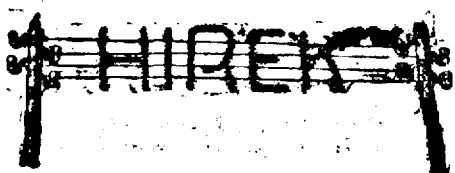
A minisztérium a leghatározottabb utasítást adta az adóhivataloknak, hogy a tőkekamat- és személyzeti adót csak a számlafelrakás utáni utalványa alapján fogadhatják el, amelynek kelté meg egyezik a befizetési nap keltével.

Ha a befizetés nem azon a napon történik, amelyen az utalvány ki lett állítva, úgy a befizetés nem fogadható el, hanem az adózónak új, aznapra kiállított utalványt kell kérnie.

Végül, ha az adózó a törvényes határidő lejáratá után jelentkezik a tőkekamatadó vagy személyzeti adó fizetésére, úgy amellett, hogy az adóhivatalok azt nem fogadják el, tartoznak értesíteni az illetékes osztályt is erről, amely a kihágási jegyzőkönyvet azonnal felvéssé.

A jogbank új kormányzása... A legujabb bucurestii hírek szerint a Banca Nationala kormányzójává a kormány Mitita Constantinescu pénzügyi államtitkárt fogja kinevezni. Az új bankkormányzó fia Constantinescu-Porcu volt miniszternek.

— Az aradi munkügyi felügyelő hivatalában. Popescu Petre munkügyi vezérfelügyelő a héten nyári szabadságáról haza érkezett és hivatalának vezetését ismét elfoglalta. Candala felügyelő, aki eddig helyettesítette, visszautazott Petrosaniba. Ugyancsak visszatért szabadságáról Pacurar munkafelügyelői titkár is.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre hatvanhárom lej és nagy cégeknek 1000 lej, félfévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félfévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves hirdetésnél áronként.

Redactia si administratie — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration — Arad, Caminul Industrialor — Iparos Otthon.

— Még mindig nem kezdték meg a behozatali engedélyek kiadását az év harmadik negyedére. A kereskedelmi és iparügyi miniszterium az év harmadik negyedére a behozatali engedélyek kiadását nem kezdte meg, illetőleg behozatali engedélyeket eddig csak szórványosan adtak ki. A késedelmet a miniszterium azzal indokolja, hogy a legtöbb kéréshez nem mellékeltek azokat a nyugtákat, amelyek az autorizációk illeték befizetését igazolják. A miniszterium ezért felhívja ismételtén az importőröket, hogy ezeket a nyugtákat a legsürgősebben küldjék be a kereskedelmi és iparügyi miniszterium külkereskedelmi igazgatóságához. Itt említjük meg, hogy augusztus hónapban a kivitel értéke 1 milliárd 462 millió lei volt, a július havai 1 milliárd 332 millió 579.000 lei értékű exporttal szemben.

VIZITELE.

— Doamnă, se vede că ai avut azi multe vizite plăcute. Căsoați într-una.

— O nu, dom. sunteți prima vizitatoare.

— Adárverések — rövid uton. A pénzügyminiszterium az összes pénzügyigazgatóságokhoz újabb rendelkezést küldött, amely közli, hogy nincs megelégedve az adók behajtásának menetével, s éppen ezért a fokozottabb mértékben való adóbehajtást sürgeti. Munteanu aradi behajtási pénzügyigazgató kijelentette munkatársainak, hogy a behajtás az utóbbi napokban igen jelentős eredményeket mutat fel nemcsak Aradon, hanem a megyében is. Az adóügynökök naponta járják a várost és ahol nem fizetnek, ott minden további nélkül foglalnak, a befoglalt tárgyakat pedig elszállítják és azokra kitűzik az árverést.

— A sűtőiparosok regisztrert kötelesek vezetni. Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a legtöbb kiadott pénzügyminisiteri rendelkezés értelmében az összes pékek kötelesek forgalmi adó regisztrert vezetni. A regisztrertbe minden eladást be kell írni. A csak előtérítésként kasszába juttatott forgalmi adó regisztrert vezetéséhez, ezek speciális regisztrert kapnak. A pénzügyigazgatóság figyelmezteti a pékeket, hogy a regisztrerteket pontosan vezessék, mert az ellenőrző közegek abban az esetben, ha körütköznek alkalmával nem találják rendben a bejegyzéseket, szigorú eljárást indítanak a mulasztó sűtőiparosok ellen, a kasszáról jegyzőkönyvet vesznek fel s a büntetés természetesen nem marad el.

— Bérmozgalmak. Az aradi munkakamarától nyert értesülés alapján közöljük, hogy egyes ipari szakmákban erős szervezkedési mozgalom észlelhető. A héten megalakult az aradi férfi és nőidivatszakra szervezeti csoportja, napokban az üveg-szakma aradi munkásai gyűlnek össze, hogy megalakítsák csoportjukat. Mint Strengar Demian Sava közölte, ez a szervezkedés a bérmozgalmakkal áll kapcsolatban, ugyanis az egyes ipari és kereskedelmi szakmák munkásai az általános drágaságra való hivatkozással nagyobb bért kérnek.

MEG VAGY TE BOLONDULVA?

Döcög és Pöcög a korán vannak és gusztlúják a hölgyeket. Egyszerre elletj mellettlük egy gyönyörű nő. Döcög összeráncolja a homlokát és így szól:

— Pika!

— Meg vagy te bolondulva? — mondja Pöcög, — hiszen ez a nő gyönyörű!

— Igen.

— Akkor mit pihész?

— Ezzembe jutott a feleségem.

— Ötven vagon bor export célokra. A szőlőtermelők bucaresti szindikátusa ajánlatot kapott 5000 vagon bornak külföldre való szállítására blokkolt leiek ellenében. A szindikátus a kormányhoz fordult a kiviteli engedély kiadásáért, melynek sorsa a jegybank kezében van. A zárolt leiek felett ugyanis a Banca Nationala engedélye nélkül nem lehet diszponálni. Az a kérdés tehát, hogy a jegybank hajlandó lesz-e a bor kivitele ellenében lemondani arról a deviza részesedésről, amely öt minden export után megilleti. Blokkolt leiek felhasználása esetén ugyanis a termelők nem kapnának a külföldi vevőktől devizákat.

— A marha-faggyu drágulása. A szapangyártáshoz használt marha-faggyu ára kilónként 28 leire ment föl. Érdekes, hogy ha a kormány megengedné a faggyu behozatalát például Ausztriából, ahova sok előmarhat exportálunk, a behozott faggyu ára vámmal és költséggel együtt nem lenne magasabb, mint 22 lei.

— Csak három államból lehet árut behozni. Az év harmadik harmadára kiadott behozatali engedélyek között a Külkereskedelmi Igazgatóság csak Csehszlovákiára, Olaszországra és Ausztriára szóló import-engedélyeket osztott ki, a többi országokkal szemben kereskedelmi mérlegünk passzív lévén, árut behozatali engedélyek nem voltak kiadhatók. Ez a helyzet nagy károkat okoz a kereskedőknek, akik szezon-cikkkel nem tudják ellátni magukat.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Előzetes Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de decedare a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunitate cu asociații, că cotizațiunile de decedare sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Előzetes Segélyező Csoportjai Igazgatósága az uton közli a tagjaival, hogy a halálhirdetési járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Maria Horváth Mária 792.

In Grupa II. csoportban Ved. kn. Maria Hajos Mártonné 876.

Aradi Iparosok Temetkezésel Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare a Inmormantare a Industriștilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute căltătesse lor de membri respiră automat, adică dacă membrul decedează într-un timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhirdetési járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagjai joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

In Grupa A) csoportban 857. Ioan Wojcik János.

In Grupa B) csoportban 875. Alexandru Molnár Sándor.

Kovács Pisti beszámoló

hogy az... Az utóbbi hetek kimagasló eseményei a következők vagyis egymind:

1. A GAZDÁK EREDELI gyűlése megpecsételték, melyből kifojólag az anyám így szól az atyámnak: reméllek, hogy az atyám tudománya, Benő, csak a Gálharcnak már nem volt semmi hangja és most megopporálták, mire fel visszanyerte a hangját. Mire atyám így felelt a mamámnak: Matild, ez énnekem nem imponál. Mire a mamám kédeszte: hát mi imponál tenéked? Mire az atyám felelt: az, hogyha majd aztat, akinek eddig sem volt a hangja, meg tudnának opperálni, hogy eszembe ne legyen neki semmi hangja. Mert akkor én tégedet ugyanúgy szintén megopporáltatnék.

2. HOLNAP MEGKEZDŐDIK A SÜLI és ebből kifojólag én írtó Melankolikás vagyok.

Tudni illik a Süli több oldal nem szeretem, egymind:

1. Minden évben újra kel össziismerkedni a sráccokkal. Tudni illik én már 3-madszor járok idén az előbe és ebből kifojólag fojton új sráccok gyönek. És 1-gy ifjú srácnál az ember sohasem tudhassa, hogy erős vagy gyenge-e és ebből az a következtetés, hogy az ember úgy gyengének kinező sráccot kúpánod, mire az visszavágyja az embert. És emiatt sajnós csak 1-gy hónapos kézsétkemmel lehet elkerülni a vereséget, amikor az ember már tisztában van az erőviszonyokkal.

2. A padok minden évben szűkebbek lesznek, tudni illik én fojton nyövek, de elenben az 1-es osztály padjai fojton egyformák maradnak. És ebből kifojólag már tavaj is alig tudtam elhejcseni koezu tagjaimat a padba, és már előre félek hogy mi lesz az idén. És ebből kifojólag már mostand elhatároztam, hogy 1-gyik nap bemegyek a Süliba, a 2-sik nap pedig nem megyek be oj célból, hogy elszabadt tagjaimat késő kipihentem.

A ZABESSZIN ESEMÉNYEKT élénk figyelemel kíséri az atyám is, az anyám is és én is, ami nem is csuda, mert irtó érdekesek ezek a dolgok, amik most otand előfordulnak. És csak-csupán aztat sajnálom, hogy a had-művelletek még nem vehetik kezdetüket, tudni illik ottand most fojton irtó nagy éseök vannak és mivel 1-gy katona nem viselhet ernyőt, ebből kifojólag félek, hogy megásnak. Vagyis szóval a szabattéri had-művelletek kedvezőtlen időjárás véget el let halaszva.

Am azonban adig is, míg megkezdőd a valódi tusa, adig az újságból mindenféle érdekfeszítő dologt lehet megtudni. Péld. okájér tegnap az atyám olvasta az újságot és utána elragadtatva mondta az anyámnak: látod, Matild, ez 1-gy gyönyörű dolog, a Zabesszin harcosokat a feleségük is elcsiséri a harc téra. És a mamám csippőre tete a kezét és dühösen kérdezte: nem értlek, Benő, miért teccik az úgy tenéked? És az atyám felelt: azért, mert szép dolog az, hogyha a feleség szolidáris a férjével. Mifén szép volna például, hogyha már nekem el kellene menni az ütközetbe, akkor te is velem gyönnél. És a mamám mondta: de Benő,

hát ara nem gondolsz, hogy az ütközetbe engedis érhet kisebb-nagyob baleset? És atyám felelt: dehogyis gondolok, hisz éppen azért volna szép, ha te is velem gyönnél.

És ere fel a mamám irtó dühbe gurult és monvapp az atyám, hogy kiengesztelje, monda nekije: igazad van, Matild én gondolkostam a dologon és most már én is beláttam, hogy mégis job, ha a feleség nem kíséri el a férjét a harctérré. És az atyám fojtatt: igen, mert annak a szegény férjnek legalább a harctéren legyen 1-gy kis békesség.

Ja igen és énnekem főleg az imponált, amikor olvastam hogy a Zabesszin harcosok Meztőláb menek az ütközetbe. Mert plé. okájér ha én Meztőláb megyek, akkor fojton félek, hogy bele lépek valamibe, amde a Zabesszin harcosok nem félnek. (Vagyis szóval én azért hőseök.) És ebből a Meztőláb-dologból kifojólag nekem van 1-gy csendes klassz hadi táldlmányom, amejt az olasz hadvezetésnek szeretnék felajtnani. Tudni illik az olaszoknak nem kelene egyebet tenni, mint venni 1-gy vagon rajszegelt és az egész hadszíntéri tehszórni rajszegelt, oj célból, hogy a Zabesszin harcosok beléleptyenek a Meztőlábba, melyből kifojólag irtó Pánig törne ki és a Zabesszin harcosok hirtelen menekülének. Hadi táldlmányomat teljesen ingyérbe engedném át az olaszoknak csupán csak aztat kérdem jutalmul, hogy én is beléhessek a frontra röhögve, amikor a Zabesszin beléleptnek.

— BODOR —